

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE FRANKOFONIE A ČESKÁ REPUBLIKA.
ANALÝZA PŘÍSLUŠNÉ TERMINOLOGIE.

Vedoucí práce: JUDr. Mgr. Ivo Petruš, Ph.D.

Autor práce: Pavla Šmidová

Studijní obor: Francouzský jazyk pro evropský a mezinárodní obchod

Ročník: 4.

2016

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledky obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice, 6. května 2016

PODĚKOVÁNÍ

Touto cestou bych chtěla poděkovat především vedoucímu práce JUDr. Mgr. Ivovi Petřů, Ph.D. za jeho cenné rady, za čas, který mi věnoval, a za to, s jakou ochotou se mi vždy věnoval. Také bych chtěla poděkovat druhému tajemníkovi Velvyslanectví České republiky v Paříži, Petru Reimerovi, za vstřícnou komunikaci a ochotu, se kterou mi poskytoval věcné rady. A v neposlední řadě děkuji Danielu Putíkovi, zástupci ředitelky Diplomatické akademie Ministerstva zahraničních věcí České republiky, za cenné informace, důležité pro praktickou část mé práce.

ANOTACE ČJ

Tato práce je zaměřena na Mezinárodní organizaci Frankofonie a na členství České republiky v této organizaci. Jejím cílem je představení organizace a nalezení a vyhodnocení aktivit v ČR, které souvisejí s touto organizací. V teoretické části, která je rozdělena na dvě kapitoly, se zaměříme na frankofonii obecně, na historický vývoj jejího institucionálního rámce, na institucionální strukturu a na aktivity a cíle Mezinárodní organizace Frankofonie. Následuje rozbor statutů, pod kterými je možno se k organizaci připojit. Druhá kapitola pak rozebírá vztahy České republiky a Francie, jakožto kolébky frankofonie, a to konkrétně historický vývoj těchto vztahů a také pojednává o přístupu České republiky do OIF: Následuje kapitola třetí, tedy praktická část, kde jsou popsány a analyzovány dohledané aktivity. Poslední částí je jazykový rozbor terminologie z oblasti frankofonie a výsledný dvoujazyčný glosář.

Základním zdrojem této práce jsou internetové stránky Mezinárodní organizace Frankofonie a její oficiální dokumenty typu Charta Frankofonie.

Klíčová slova

mezinárodní vztahy; frankofonie; mezinárodní organizace; Mezinárodní organizace Frankofonie; Česká republika;

ABSTRACT

This thesis is focused on the International organisation of La Francophonie (OIF) and the Czech membership in this organisation. The aim of this thesis is to present the OIF and to find and to evaluate activities that take place in the Czech Republic and are related to the OIF. The theoretical part is divided into two chapters and is focused on the history of the institutional cooperation, on the institutional structure and on the activities and aims of the OIF. It is followed by an analysis of different types of membership that can be obtained by a state or a government. The second chapter is dedicated to the relations between the Czech Republic and France, which is considered as a cradle of francophony. The history of this relations and the accession of the Czech Republic into the organisation is concerned. Chapter three is the practical part of this thesis and is based on a research into activities in the Czech Republic, organised or financed by the OIF. The last part is the linguistic analysis of the terminology of francophony and the resulting french-czech dictionary.

The fundamental source for this thesis will be the websites of the organisation and its official documents, such as the Charter of the Francophony.

Key words

international relations; francophonie; international organisations; International organisation of La Francophonie; the Czech Republic;

OBSAH

Prohlášení.....	2
Poděkování.....	3
Anotace ČJ.....	4
Abstract.....	5
Úvod.....	8
1. Rámec pro spolupráci frankofonních zemí.....	10
1.1 Frankofonie jako pojem.....	10
1.2 Historie.....	13
1.2.1 Kolonizace a dekolonizace.....	13
1.2.2 Základy frankofonní spolupráce.....	14
1.3 Právní základ.....	15
1.4 Institucionální struktura.....	17
1.4.1 Summit Frankofonie.....	19
1.4.2 Ministerská konference.....	20
1.4.2 Stálá rada.....	20
1.4.3 Generální tajemník.....	20
1.4.4 Mezinárodní organizace Frankofonie.....	21
1.5 Fungování – hlavní aktivity, cíle.....	21
1.5.1 Francouzský jazyk a mnohojazyčnost.....	22
1.5.2 Rozmanitost a kulturní rozvoj;.....	23
1.5.3 Vzdělání a odborná příprava;.....	24
1.5.4 Zapojení mladých lidí.....	24
1.6 Statuty států a vlád.....	24
1.6.1 Řádný člen.....	25
1.6.2 Přidružený člen.....	25
1.6.3 Pozorovatel.....	26
1.6.4 Zvláštní host.....	26
1.6.5 Proces přijímání.....	27
2. Česká republika.....	28
2.1 Frankofonie v ČR.....	28
2.2 ČR a OIF.....	30
3. Aktivita ČR při OIF.....	32

3.1 Přípravné semináře na EPSO	33
3.2 Výuka francouzštiny pro státní úředníky	35
3.3 Hry Frankofonie	37
3.4 Dny Frankofonie	41
3.5 Účast ČR na schůzích orgánů OIF	42
3.6 Zastoupení ČR u operátorů Frankofonie	43
4. Jazykový rozbor terminologie s glosářem	44
Závěr	49
Resumé	52
Seznam použité literatury a zdrojů	55
Seznam příloh	59

ÚVOD

O frankofonii se poprvé mluví v 19. století, kdy bylo třeba označení pro společnost lidí mluvících francouzsky a zemí, kde se francouzština používá. Mezinárodní organizace Frankofonie (OIF¹) vznikla až v roce 2005, nicméně institucionální základ pro její vznik datujeme od 50. let 20. století, Česká republika se k frankofonní spolupráci zavázala v roce 1999.

První kapitolu zahájíme úvodem do tématu frankofonie, rozebereme si frankofonii, její význam a vývoj její institucionalizace a také její strukturu. To nás dovede k samotné Mezinárodní organizaci Frankofonie, u které se zaměříme na její hodnoty, cíle a hlavní aktivity. Celou kapitolu zakončíme rozborem jednotlivých statutů, pod kterými jsou země k organizaci připojeny, a také si nastíníme, jak je možné tyto statuty obdržet. Čerpat budeme z českých i cizojazyčných zdrojů na toto téma, a také z oficiálních zdrojů Frankofonie (např. Charta Frankofonie).

Ve druhé kapitole si rozebereme vztah České republiky a frankofonie, tzn. vztah ČR a Francie, francouzský jazyk na našem území apod., a to proto, abychom lépe pochopili motivaci k přistoupení do této organizace a celý tento vztah zahrnuli i do historicky-kulturního rámce. K této kapitole nám poslouží zejména kniha *Francophonie de la population tchèque* od Zuzany Rakové.

Následovat bude třetí kapitola neboli praktická část, kdy vyhledáme jednotlivé konkrétní aktivity ČR v rámci OIF a vyhodnotíme je. Pokud z aktivit budou vyplývat i nějaké výsledky a výstupy, také si je podrobně rozebereme. Pro tuto kapitolu navážeme kontakt s jednotlivými organizacemi, které se aktivitou ČR v rámci OIF zabývají, nebo jsou k organizaci nějak vázané. Jedná se například o *Diplomatickou Akademii* v rámci Ministerstva zahraničních věcí České republiky, či *Francouzský Institut* v Praze.

Vše zakončíme jazykovým rozborem s dvojjazyčným glosářem, který bude vyplývat ze studia materiálů a z tvoření práce samotné. Budeme se snažit najít klíčové termíny z oblasti frankofonie, použijeme k tomu slovníky výkladové a dvojjazyčné obecné a využijeme i *Francouzsko-český česko-francouzský právní slovník* od Markéty Larišové.

¹ Zavedli jsme si zkratku OIF, která vychází z francouzského názvu *Organisation internationale de la Francophonie*

Pro naši práci si stanovujeme hned několik dílčích cílů. Prvím cílem práce je představení Mezinárodní organizace Frankofonie. Dalším cílem je vyhodnocení přínosu členství v organizaci pro Českou republiku, a to vzhledem k relativně nízkému procentu frankofonních lidí žijících v České republice. Hypotézou bude, že členství slouží především k propagaci frankofonního prostředí a francouzského jazyka na území České republiky, z čehož ale logicky vyplývá, že ČR bude mít možnost čerpat benefity z programů a aktivit financovaných a organizovaných Mezinárodní organizací Frankofonie. Dále předpokládáme, že statut České republiky, tedy statut pozorovatele, neposkytuje mnohá privilegia, která by nám dovolila ovlivnit chod organizace, nebo otázky politické. Cílem posledním je jazykový rozbor terminologie. Ověříme již existující terminologii vztahující se k tématu Mezinárodní organizace Frankofonie, popřípadě si vytvoříme označení nová. Učiníme tak z důvodu nedostatečného zpracování této problematiky v česky psaných zdrojích.

Všechny cizojazyčné zdroje si budeme sami překládat.

Na téma OIF již existuje jedna bakalářská práce od Evy Gigerichové s názvem Mezinárodní organizace Frankofonie – historie, struktura, fungování a cíle. V některých částech se nám budou práce krýt, v tom případě si můžeme nalezené informace porovnat. Některé části naopak vynecháme, protože zadání není zcela stejné, tudíž se práce budou částečně lišit i obsahově. Samozřejmě v některých kapitolách budeme naopak podrobnější a především pak nakonci rozpracujeme jazykový rozbor s glosářem, který v práci Gigerichové nebyl stanoven jako cíl.

1. RÁMEC PRO SPOLUPRÁCI FRANKOFONNÍCH ZEMÍ

Frankofonie je velmi obsáhlé téma, které se dlouhodobě vyvíjí a má nespočet aspektů. V této první kapitole se na téma frankofonie podíváme z různých úhlů pohledů (historický, právní, institucionální, atd.), což nám umožní plynule a srozumitelně přejít do specifické oblasti frankofonie, kterou je Mezinárodní organizace Frankofonie. U té se pak zaměříme na základy jejího fungování a její členy.

1.1 Frankofonie jako pojem

Slovo frankofonie je polysémnní, v této podkapitole se zaměříme na jeho definice, které si rozebereme a porovnáme.

Slovo frankofonie bylo poprvé použito francouzským geografem Onésimem Reclusem (1837-1916) v roce 1880². Jako zeměpisec studoval Francii a severní Afriku, ale také vydával atlasy a další geografická díla. Byl to právě Reclus, koho poprvé napadlo, že by se lidé dali rozdělit do skupin dle jazyka, kterým se dorozumívají ve své rodině potažmo v mezilidských vztazích. Upustil od tradičních kritérií, jako byla rasa, nebo stupeň sociálního či ekonomického vývoje. Termín frankofonie označoval lidi mluvící francouzsky a vycházel z koloniální éry. Jeho idea frankofonie však přesahovala definici jazykovou a geografickou, neboť jako nacionalista věřil, že Francie je nositelem politických idejí, zejména svobody a lidské solidarity. Pro muže této éry, jako byl právě Reclus, byla Francie navždy „zemí Velké revoluce“. Francouzský jazyk pak tedy přesáhl svůj jazykový rámec a měl se stát nástrojem k šíření výše zmíněných myšlenek.³

Termín frankofonie však v první polovině 20. století vymizel, používal se pouze ve tvaru adjektiva „frankofonní“⁴ a to pouze k označení buď lidí, jež mají francouzštinu jako mateřský jazyk (dle Tréan) nebo člověka, který mluví francouzsky pravidelně nebo příležitostně⁵ (dle Deniau). Termín frankofonie se nám znovu objevuje v roce 1962 ve speciálním čísle časopisu *Esprit*, ve kterém se řeší role francouzštiny ve světě. Na tomto vydání se podílela řada známých spisovatelů, kteří se v něm vyjádřili ve prospěch frankofonie a jsou dnes považováni za zakladatele hnutí frankofonie. Uveďme si například senegalského prezidenta Léopolda Sédara Senghora.⁶ Než se slovo začalo objevovat ve slovnících a encyklopediích, rozšířilo se díky tomu, že jej používali politi-

² TRÉAN, Claire. *La francophonie*. Paris: Le Cavalier Bleu, 2006. str. 6.

³ DENIAU, Xavier. *La francophonie*. Paris: Presses Universitaires de France, 1983. str. 10.

⁴ Francouzsky „francophone“

⁵ DENIAU, Xavier. op.cit. str. 11.

⁶ TRÉAN, Claire. op.cit. str. 6.

ci, novináři a vzdělanci. Tak začala postupně vznikat představa, že by mezi lidmi mluvícími stejným jazykem mohly vzniknout určité privilegované vztahy.⁷

Dle Deniau⁸ se postupně se začaly objevovat konkurenční termíny, které ale nakonec paradoxně vedly k tomu, že se podařilo původní termín frankofonie lépe a přesněji definovat. Objevila se slova jako „*francitude*“, „*communauté francophone*“, „*communauté de langue français*“ nebo dokonce „*Commonwealth francophone*“. Ze všech těchto termínů se dodnes uchoval jediný a to „*francité*“, který slovník *Larousse* (online verze⁹) definuje jako vlastnost toho, co je francouzské; souhrn charakteristik toho, co známe pod pojmem „francouzské“.¹⁰

Na slovo frankofonie, potažmo frankofonní, můžeme nahlížet ze čtyř různých úhlů pohledu: sémantického, geografického, abstraktního a institucionálního. Ve smyslu sémantickém mluvíme o někom, kdo mluví francouzským jazykem. V tomto kontextu frankofonie značí „skutečnost být frankofonní“ a „skutečnost mluvit francouzsky“. Smysl geografický definuje Deniau tak, že označuje zeměpisné sjednocení lidí, jejichž jazykem je francouzština, a to jak mateřským, oficiálním, administrativním či užívaným v běžné komunikaci. Tato jazyková identita dovoluje vytvořit zeměpisné společenství. Třetím, ale neméně podstatným významem, je význam abstraktní, který spočívá v pocitu sounáležitosti do jednoho společenství. Jedná se o sdílení filozofických hodnot jako je svoboda a vzájemná pomoc skrz jazyk a kulturu. A nakonec význam institucionální, který odkazuje k soukromým i veřejným organizacím, v našem případě se jedná hlavně o Mezinárodní organizaci Frankofonie.¹¹

Vysvětleme si také ortografii našeho pojmu. Frankofonie se píše dvěma způsoby, s velkým či malým písmenem na začátku slova. Dle rozdělení, které jsme si uvedli výše, může říci, že Frankofonie s velkým „F“ platí pro význam institucionální, kdežto frankofonie s malým „f“ zastupuje ostatní tři významy. Vlády a země rozdělujeme z toho důvodu, že členy OIF mohou být i nestátní uskupení, jedná se například o Valonsko-bruselskou federaci (*Fédération Wallonie Bruxelles*), Kanadu Nový Brunswick (*Canada Nouveau-Brunswick*), Kanadu Quebec (*Canada Québec*) a další.

⁷ DENIAU, Xavier. op.cit. str. 12.

⁸ Tamtéž str. 13.

⁹ *Larousse* [online]. [cit. 2015-09-30]. Dostupné z:

<http://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/francite%C3%A9/35044?q=francite%C3%A9#35013>

¹⁰ *Qualité de ce qui est français ; ensemble des caractéristiques de ce qui est reconnu comme français*

¹¹ DENIAU, Xavier. op.cit. str. 17-24.

Nakonec jsme si vzali dva výkladové slovníky. První je *Le Petit Robert* z roku 2009 a jako druhý slovník jsme použili *Larousse*, tištěná verze z roku 1992 – *Larousse, dictionnaire de la langue française* a online verze, kterou jsme citovali 8. 12. 2015. Definice jsme si rozdělili do přehledné tabulky.

FRANCOPHONIE	
LE PETIT ROBERT	nom féminin, ÉTYM. 1880, répandu v. 1960 1. Ensemble constitué par les populations francophones (France, Belgique, Canada [Québec, Nouveau-Brunswick, Ontario], Louisiane, Suisse, Afrique, Madagascar, Antilles, Proche-Orient...). <i>La francophonie dans le monde.</i> 2. Mouvement en faveur de la langue française. <i>Grand prix de la francophonie</i> , décerné par l'Académie française. 3. Organisation politique réunissant des pays ayant le français en partage. <i>Secrétaire général de la francophonie.</i>
LA-ROUSSE	Internet. verze Ensemble des pays qui ont en commun l'usage, total ou partiel, de la langue française.
	Tištěná verze n.f. 1962, Collectivité constituée par les peuples parlant français : <i>La Wallonie appartient à la francophonie.</i>

Slovník *Le Petit Robert* uvádí tři definice. Vidíme, že tyto tři významy nejsou úplně totožné s těmi, které jsme si definovali výše. První definice, tedy jakýsi celek tvořený frankofonním obyvatelstvem, bychom mohli chápat jako význam geografický. Druhá definice odkazuje na hnutí ve prospěch frankofonie, což můžeme chápat ve významu sémantickém či abstraktním. Nakonec pak *Le Petit Robert* mluví o politické organizaci, která sjednocuje země na základě francouzského jazyka. Tady jednoznačně identifikujeme význam institucionální, problémem je však malé „f“, protože na základě našich rešerší jde o nepřesnost a v tomto významu by se mělo psát s velkým počátečním písmenem. Tento slovník nám uvádí datum vytvoření termínu, a také přibližnou dobu, kdy se začal ve větší míře znovu používat.

Slovník *Larousse* ve své internetové podobě se při definici frankofonie spokojil jen s uskupením států, které užívají francouzštinu, což je velice vágní a neúplná definice.

Jeho tištěná verze také mluví o jakémisi celku tvořeném lidmi mluvícími francouzsky, celkově nám tedy *Larousse* zahrnuje pouze význam sémantický a geografický. Tištěná verze slovníku uvádí přesný rok znovuzrození termínu, dobu jeho vzniku ale opomíjí. Internetová verze *Larousse* neodkazuje ani ke vzniku slova, ani k jeho renesanci v 60. letech 20. století.

Výsledkem tohoto srovnání je, že pro naše potřeby je vhodnější slovník *Le Petit Robert*, protože je o dost obsáhlejší než slovník *Larousse*. Informace doplňuje o dobu vzniku termínu a jeho znovuzrození, zahrnuje všechny čtyři významy a navíc jako jediný odkazuje i k politickému aspektu frankofonie.

1.2 Historie

V této části nastíníme historický vývoj vedoucí k momentální situaci a to nejen z institucionálního hlediska. Naznačíme i situaci okolo Francie jako koloniálního impéria, protože nám to lépe pomůže pochopit nejen rozsah frankofonie, ale také uvidíme, že mírová spolupráce, jaká panuje nyní, nebyla vždy samozřejmostí. Čerpáme z více zdrojů, nejdůležitějším je kniha *La francophonie* od Véronique Le Marchand.

1.2.1 Kolonizace a dekolonizace

O Francouzském impériu pojednávají na internetových stránkách encyklopedie *Larousse*¹², které nám vysvětlují, že o frankofonii můžeme mluvit díky kolonizaci. Francouzské koloniální impérium se začalo rozrůstat v 16. a 17. století, ve století 19. pak Francie zaznamenala největší rozmach, a to na území Afriky a v Indickém Oceánu (Réunion, Seychely, Komory, etc.). Část svých území Francie v průběhu dějin ztratila. Ztráty byly způsobeny především velkou konkurencí ze strany Anglie, internetový portál *dějepis.com*¹³ dodává, že tato rivalita byla vyřešena až sedmiletou válkou. Sedmiletá válka byla prvním celosvětovým konfliktem, který se odehrál mezi lety 1756-1763, jehož vítězem se stala Británie. Ta získala převahu na moři a množství kolonií na úkor Francie. Pařížský mír, který byl výsledkem sedmileté války, připravil Francii především o území v Americe (Louisiana a Kanada). To bylo první vlnou procesu dekolonizace v závislosti na francouzském impériu. Podrobně je rozpad všech koloniálních impérií popsán v knize *Čas soumraku: Rozpad koloniálních impérií po druhé světové válce* od Vladimí-

¹² *Larousse* [online]. [cit. 2016-10-31]. Dostupné z: <http://www.larousse.fr/encyclopedie/divers/colonisation/35279>

¹³ *Dějepis.com* [online]. [cit. 2016-01-02]. Dostupné z: <http://www.dejepis.com/ucebnice/kolonialni-expanze-v-17-18-stoleti/>

ra Nálevky¹⁴. Vlny získávání nezávislosti byly celkem tři. Ta druhá proběhla v Asii (Vietnam získal nezávislost v roce 1945) a poslední vlna následovala v Africe. V Jižní Africe proběhl proces získávání nezávislosti mírovými cestami, v Africe severní byly iniciativy za nezávislost tvrdě potlačovány a tak se celý proces neobešel bez krveprolití. Pro informaci nalezneme v příloze č. 1 seznam zámořských území, které má Francie k dnešnímu dni. Tabulka je vytvořena podle informací ze stránek *Les outre-mer*.¹⁵

1.2.2 Základy frankofonní spolupráce

Le Marchand nám ve své knize *La francophonie* nastiňuje vývoj, který následoval po druhé světové válce. Druhá světová válka byla milníkem pro celý svět. Pro nás je v této chvíli důležitá ze dvou důvodů. Prvním je ten, že po této válce se rozvinula silná potřeba mezinárodní spolupráce. To platilo i pro oblast frankofonie, kde se začalo tvořit množství spolků napříč různými odvětvími. Tyto spolky jsou důležité ze své podstaty, kterou je spolupráce založená na sounáležitosti k frankofonní komunitě.¹⁶ Druhým důvodem je nutnost, se kterou musela Francie přehodnotit své pozice vzhledem ke svým koloniím. Přestože je Francie připravena poskytnout svým africkým koloniím více autonomie, stále zatím není připravena vzdát se své říše. Za těchto podmínek vzniká roku 1946 **Francouzská unie** (*Union française*) složená z Francouzské republiky (metropolitní Francie, zámořské departementy a regiony), přidružených území (Kamerun, Togo) a přidružených států (státy francouzské části západní a rovníkové Afriky). Tato unie dává občanům z kolonizovaných zemí francouzské občanství a také možnost zvolit si zástupce do Parlamentního shromáždění. Francouzská unie končí neúspěchem a v roce 1958 je nahrazena **Francouzským společenstvím** (*Communauté française*), které se rozpadne v roce 1960.¹⁷

Snaha afrických států o politickou emancipaci dále roste, ale i přes to se velké množství hlav afrických států snaží vztahy s Francií udržet. Na začátku 60. let odstartuje v Africe

¹⁴ NÁLEVKA, Vladimír, *Čas soumraku: Rozpad koloniálních impérií po druhé světové válce*, Praha: Nakladatelství TRITON, s.r.o., 2004.

¹⁵ *Les outre-mer* [online]. [cit. 2016-10-31]. Dostupné z: <http://www.outre-mer.gouv.fr/?-decouvrir-l-outre-mer-.html>

¹⁶ První vzniká v roce 1952 a to Mezinárodní asociace novinářů francouzského jazyka (*Association internationale des journalistes de langue française*). Během následujících dvou dekad vzniknou spolky a asociace pro: francouzskou kulturu (*Union culturelle française*), sociology francouzského jazyka (*Association des sociologues de la langue française*), francouzskou kulturu v zahraničí (*Association internationale pour la culture française a l'étranger*). Dále vzniká časopis nazvaný Francouzská kultura (*Culture française*), spolek sjednocující univerzity spojené s francouzštinou (*Association des universités partiellement ou entièrement de langue française AUPELF*) a v roce 1967 vzniká Parlamentní shromáždění Frankofonie (*Assemblée parlementaire de la Francophonie APF*).

¹⁷ LE MARCHAND Véronique, *La francophonie*. Toulouse 2006, Éditions MILAN. str 8-9.

hnutí za nezávislost. Záhy poté vytvoří Charles de Gaulle Ministerstvo pro spolupráci (*ministère de la Coopération*), které koordinuje více než 200 mnohostranných dohod (vojenských, technických, kulturních, ekonomických a finančních). Tyto dohody však nejsou pro Afričany dostačující, a tak si v roce 1961 založí první frankofonní organizaci, která sjednocuje africké státy: Africká a madagaskarská unie (*Union africaine et malgache UAM*). Ta je záhy rozpuštěna, aby mohla znovu vzniknout jako Africká a madagaskarská unie pro ekonomickou spolupráci (*Union africaine et malgache de coopération économique*). Ta však také zanikne, a vznikne Společná organizace africká a madagaskarská (*Organisation commune africaine et malgache OCAM*). Tato nová organizace je projevem vůle k upevnění vztahů mezi africkými frankofonními zeměmi a stane se základem pro vznik první instituce frankofonie: **Agentura pro kulturní a technickou spolupráci** (*Agence de coopération culturelle et technique ACCT*).¹⁸

Za zakladatele frankofonní komunity v dnešní podobě považujeme tři muže pocházející z afrických států, kterými jsou: prezident Senegalu Léopold Sédar Senghor, prezident Tuniska Habib Bourguiba a prezident Nigeru Hamani Diori. Díky těmto třem mužům a jejich aktivitám pro otázku frankofonní spolupráce vznikla v roce 1970 výše zmíněná Agentura pro kulturní a technickou spolupráci. ACCT byla základním institucionálním rámcem pro spolupráci frankofonních zemí, prošla vícero transformacemi a teprve v roce 2005 byla tato agentura přetvořena do dnešní **Mezinárodní organizace Frankofonie** (*Organisation internationale de la Francophonie*).¹⁹

Důležité je porozumět institucionálnímu vývoji frankofonní spolupráce, jako jeho milníky si zdůrazněme Francouzskou unii (1946), Francouzské společenství (1958) a ACCT (1970), které vyústily ve vznik OIF (2005).

Mezinárodní organizace Frankofonie dnes čítá 80 států a vlád (54 řádných členů, 3 členy přidružené a 23 pozorovatelů). Tyto země a vlády se rozprostírají na 5 kontinentech a celkem mluvíme zhruba o 274 milionech frankofonních lidí. Všechny státy a vlády máme přehledně vypsané a zobrazené na mapě v příloze č. 4.

1.3 Právní základ

Frankofonie má velké množství dohod, smluv, vnitřních nařízení a dalších předpisů, které všechny do větší či menší míry ovlivňují fungování organizace. Všechny tyto do-

¹⁸ LE MARCHAND, Véronique. op. cit. str. 8-9.

¹⁹ Tamtéž str. 10-12.

kumenty jsou volně dostupné na oficiálních stránkách Mezinárodní organizace Frankofonie. Nejzákladnějším a nejdůležitějším dokumentem je **Charta Frankofonie**. V Chartě je naznačen institucionální vývoj, který byl završen vznikem Mezinárodní organizace Frankofonie. Valantin²⁰ dodává, že Charta vysvětluje důvody, ze kterých byla přetvořena Charta ACCT do Charty Frankofonie. Jsou jimi změny a převraty ve světě od roku 1989, které způsobily nutnost k dodání politického rozměru, tzn. udělení statutu právnické osoby. Charta dále stanovuje základní cíle Frankofonie, vysvětluje institucionální strukturu Frankofonie a také mluví o členských a pozorovatelských státech a vládách. Členy a pozorovatele nám Charta nastiňuje pouze okrajově, vše důležité o nich, tzn. jejich práva a povinnosti, nám vysvětluje dokument vysvětlující statuty států a vlád a podmínky pro přijetí.²¹ V tomto dokumentu také nalezneme informace týkající se přijímání nových členů či pozorovatelů, nebo také vše, co se týká přechodu státu či vlády na vyšší statut. Konkrétně je zde také popsáno, jaké kategorie jsou posuzovány při zvažování kandidatury a jaký je legislativní postup.

Dnešní podoba Charty z roku 2005 je již chartou druhou a celé její znění je k nalezení v příloze č. 2. Ta první je z roku 1998 z Bukurešti. Nová Charta byla vytvořena kvůli potřebě institucionální reformy a také kvůli novému strategickému plánu, na kterém se dohodly hlavy států a vlád v roce 2004 ve městě Ouagadougou.

Vzhledem k tomu, že v Chartě jsou sice definovány cíle Frankofonie, ale pouze obecně, je přijímán **Strategický rámec**²². Ten poslední byl přijat na XV. summitu Frankofonie v Dakaru v roce 2014 a je platný pro roky 2015 – 2022. Strategický rámec Frankofonie blíže a hlavně aktuálně rozpracovává své vize, cíle a úlohy. Strategický rámec pro právě probíhající období nalezneme v příloze č. 3. Tyto stanovené cíle jsou ale stále jen teoretické, neprozradí nám konkrétní aktivity konané ve prospěch těchto zájmů. Teprve až v programu pro období 2015-2018²³ uvidíme, co se má konkrétně dít, kde se to má dít a kdo se na tom má podílet.

²⁰ VALANTIN, Christian, *Une histoire de la Francophonie (1970-2010)*, Éditions Belin, 2010, str. 52

²¹ *Le document portant "Statuts et modalités d'adhésion" à la Conférence des chefs d'Etats et de gouvernements des pays ayant le français en partage a été adopté par le IXe Sommet de la Francophonie (2002) et amendé par le XIe Sommet de la Francophonie (2006).*

²² *Cadre stratégique de la Francophonie 2015-2022*

²³ *Programmation 2015-2018 de l'OIF*

1.4 Institucionální struktura

Jak jsme si nastínili již na začátku, je třeba odlišovat Frankofonii a Mezinárodní organizaci Frankofonie, a proto je potřeba nastínit si strukturu a alespoň stručně si popsat jednotlivé orgány a jejich práva a povinnosti. Frankofonie v žádné své podobě neměla právní osobnost (Charta ACCT byl právně nezávazný dokument) a to až do roku 2005, kdy vznikl OIF jako organizace s právní osobností. V přílohách číslo 8 a 9 je dobře vidět rozdíl mezi Institucionální strukturou Frankofonie a organizační strukturou Mezinárodní organizace Frankofonie. Tato podkapitola je zpracována především z Charty Frankofonie.

Instituce Frankofonie jsou:

1. Orgány Frankofonie:
 - a. Summit hlav států a vlád frankofonních zemí, dále jen summit Frankofonie
La Conférence des chefs d'État et de gouvernement des pays ayant le français en partage, « Sommet » ;
 - b. Ministerská konference Frankofonie, dále jen ministerská konference
La Conférence ministérielle de la Francophonie, « Conférence ministérielle » (CMF) ;
 - c. Stálá rada Frankofonie, dále jen stálá rada
Le Conseil permanent de la Francophonie, « Conseil permanent » (CPF) ;
2. Generální tajemník Frankofonie, dále jen generální tajemník
Le Secrétaire général de la Francophonie ;
3. Mezinárodní organizace Frankofonie
L'Organisation internationale de la Francophonie (OIF) ;
4. Parlamentní shromáždění Frankofonie, které je poradním shromážděním Frankofonie
L'Assemblée parlementaire de la Francophonie (APF) ;
5. Operátoři²⁴, kteří přispívají k naplňování cílů Frankofonie
Les opérateurs
 - a. Univerzitní agentura Frankofonie
l'Agence universitaire de la Francophonie (AUF)
 - b. TV5, mezinárodní frankofonní televize
 - c. Senhorova univerzita v Alexandrii

²⁴ *opérateur* = operátor, již zavedený překlad: Ministerstvo zahraničních věcí ČR

l'Université Senghor d'Alexandrie ;

- d. Mezinárodní sdružení starostů a zástupců hlavních, úplně či částečně frankofonních, měst a metropolí, dále jen mezinárodní sdružení frankofonních starostů

l'Association internationale des maires et responsables des capitales et des métropoles partiellement ou entièrement francophones (AIMF) ;

6. Stálé ministerské konference: Konference ministrů školství frankofonních zemí a Konference ministrů mládeže a sportu frankofonních zemí

*Les Conférences ministérielles permanentes : la Conférence des ministres de l'Éducation des pays ayant le français en partage (Confémen) et la Conférence des ministres de la Jeunesse et des Sports des pays ayant le français en partage (Conféjes).*²⁵

OIF má k dispozici:

4 stálá zastoupení (*représentations permanentes*)

- Addis Abeba, u Africké Unie a u Africké hospodářské komise Organizace spojených národů;
- Brusel, u Evropské Unie;
- New York a Ženeva, u Organizace spojených národů.

5 regionálních kanceláří (*bureaux régionaux*)

- Lomé (Togo) pro západní Afriku;
- Libreville (Gabon) pro střední Afriku a Indický oceán;
- Hanoj (Vietnam) pro oblast tichomořské Asie;
- Port-au-Prince (Haiti) pro oblast Karibiku;
- Bukurešť (Rumunsko) pro střední a východní Evropu.^{26 a 27}

Generální tajemník řídí OIF a je hlavním pojítkem mezi summitem Frankofonie, CMF a CPF. Parlamentní shromáždění je poradní shromáždění Frankofonie a OIF s ním jedná v součinnosti, stejně tak jako se čtyřmi operátory a stálými ministerskými konferencemi (*Confémen* a *Conféjes*). Generální tajemník svolává každé dva roky Frankofonní konfe-

²⁵ Conférence ministérielle de la Francophonie, *Charte de la Francophonie*, 2005.

²⁶ *Organisation internationale de la Francophonie*, [online]. [cit. 2015-11-10]. Dostupné z: <http://www.francophonie.org/L-Organisation-internationale-de-42707.html>

²⁷ Pod kancelář v Bukurešti spadá i ČR, kromě zastoupení OIF zde najdeme i zastoupení AUF pro střední a východní Evropu a také jakousi skupinu frankofonních ambasád, delegací a institucí (*Groupe des ambassades, délégations et institutions francophones de Bucarest* (GADIF)).

renci mezinárodních nevládních organizací (*Conférence francophone des organisations internationales non gouvernementales* (OING)).²⁸

K roku 2012 čítáme 67 nevládních organizací a dalších organizací občanské společnosti, které jsou akreditovány u orgánů Frankofonie. Jsou konzultovány a podílí se na realizování určitých programů OIF. OIF uzavřel nespočet dohod o spolupráci s mnoha mezinárodními či regionálními organizacemi (Organizace spojených národů, Evropská Unie, Africká Unie, atd.).²⁹

1.4.1 Summit Frankofonie

Summit Frankofonie je nejvyšší orgán Frankofonie, jehož členy jsou hlavy států a předsedové vlád zemí, pro které je francouzština pojítkem. Schází se každé dva roky. Schůzi předsedá hlava státu nebo předseda vlády země, kde se summit odehrává, a to až do summitu následujícího. Rozhoduje o přijetí členů řádných, přidružených i pozorovatelů do OIF. Stanovuje orientaci Frankofonie, aby zajistil její vliv ve světě. Přijímá všechna rozhodnutí potřebná k zajištění dobrého fungování Frankofonie a k dosažení jejích cílů. Volí generálního tajemníka v souladu s Chartou Frankofonie.³⁰

Pro ilustraci uvádíme rok a místo konání všech summitů Frankofonie. Můžeme si zde všimnout, že první dva summity se odehrály pouze s jednoletou pauzou. Data v tabulce jsou dostupná ze stránek OIF.

Rok	Místo konání summitu Frankofonie
1986	Versailles (Francie)
1987	Québec (Kanada - Québec)
1989	Dakar (Senegal)
1991	Paris (Francie)
1993	Grand-Baie (Mauricius)
1995	Cotonou (Benin)
1997	Hanoj (Vietnam)
1999	Moncton (Kanada - Nový Brunšvik)
2002	Bejrút (Libanon)

²⁸ *Organisation internationale de la Francophonie*, [online]. [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://www.francophonie.org/L-Organisation-internationale-de-42707.html>

²⁹ Ibid.

³⁰ *Charte de la Francophonie*.

2004	Ouagadougou (Burkina Faso)
2006	Bukurešť (Rumunsko)
2008	Québec (Kanada - Québec)
2010	Montreux (Švýcarsko)
2012	Kinshasa (Konžská demokratická republika)
2014	Dakar (Senegal)
2016	Antananarivo (Madagaskar)

1.4.2 Ministerská konference

Ministerská konference se skládá ze všech zemí účastnících se summitu Frankofonie a schází se jednou ročně. Každý člen je zastoupen ministrem zahraničních věcí nebo ministrem pověřeným Frankofonií, či jeho zástupcem. Generální tajemník zasedá na ministerské konferenci, avšak bez účasti na hlasování. Ministerské konferenci předsedá ministr zahraničních věcí nebo ministr pověřený Frankofonií. Předseda ministerské konference je ze země, kde se odehrává summit Frankofonie, období předsedání konferenci trvá jeden rok před summitem a jeden rok po něm. Ministerská konference se vyjadřuje k hlavním směrům multilaterálních frankofonních aktivit. Dále připravuje summit. Dohlíží na vykonávání rozhodnutí stanovených summitem. Přijímá rozpočet a finanční zprávy OIF, stejně tak jako rozdělení prostředků z Jednotného multilaterálního fondu (*Fonds multilatéral unique (FMU)*). Ministerská konference navrhuje nové členy (řádné, přidružené i pozorovatele) a stejně tak definuje jejich práva a povinnosti. Může přemístit sídlo OIF. Vytváří všechny pomocné orgány OIF.³¹

1.4.2 Stálá rada

Stálá rada Frankofonie je pověřená přípravou a průběžnou kontrolou summitu, a to pod dohledem ministerské konference. Členové jsou zmocnění hlavami států nebo předsedy vlád, kteří jsou členy summitu. Předsedá jí Generální tajemník Frankofonie. Má řadu úkolů, které určuje ministerská konference.³²

1.4.3 Generální tajemník

Generální tajemník řídí Mezinárodní organizaci Frankofonie. Je přítomen v orgánech operátorů (*instances des operateurs*). Je volen na 4 roky summitem Frankofonie. Může

³¹ *Charte de la Francophonie.*

³² *Ibid.*

být znovuzvolen. Je zodpovědný za správu a také za rozpočet OIF. Jmenuje personál a nařizuje výdaje.³³

Generální tajemník vykonává politické funkce Frankofonie, je její mluvčím a představitelem na mezinárodní úrovni. Je zákonným zástupcem OIF a v rámci toho podepisuje mezinárodní dohody. Předsedá stálé radě, připravuje jí program schůzí, ale neúčastní se hlasování.³⁴

Generální tajemník je zodpovědný za vedení mnohostranné frankofonní spolupráce a na základě toho předsedá Radě pro spolupráci (*Conseil de coopération*). Rada pro spolupráci spojuje Správce (*Administrateur*), odpovědné osoby z Parlamentního shromáždění Frankofonie a operátory. Správce je jmenován generálním tajemníkem a je pověřen výkonem a řízením spolupráce. Post Správce zastává od dubna 2015 Adama Ouane.³⁵

Výčet aktivit tajemníka tímto nekončí, jelikož se jedná se o hlavního představitele OIF. 29. a 30. listopadu 2014, na XV. summitu byla do této funkce zvolena Michaëlle Jean.³⁶

1.4.4 Mezinárodní organizace Frankofonie

Mezinárodní organizace Frankofonie je právnická osoba v mezinárodním právu a má právní osobnost. Může nabývat movitosti i nemovitosti, přijímat dary, dědictví a subvence od vlád, veřejných i soukromých institucí i od soukromých osob. Sídlo Mezinárodní organizace Frankofonie je v Paříži.³⁷

1.5 Fungování – hlavní aktivity, cíle

Dle článku jedna Charty Frankofonie si Frankofonie, tedy i Mezinárodní organizace Frankofonie, za své hlavní cíle a úkoly klade zavedení a rozvoj demokracie, prevenci a řešení konfliktů a podporu právního státu a lidských práv. Dále se snaží přispět k zintenzivnění dialogu mezi kulturami a civilizacemi, k přiblížení lidí vzájemným poznáváním, k posílení solidarity díky spolupráci se záměrem k rozvoji ekonomik, k propagaci vzdělávání. To vše ve prospěch míru, spolupráce, solidarity a trvalého rozvoje. Další cíle mohou být stanoveny summitem Frankofonie. Přesné znění tohoto článku nalezneme v příloze č. 2.

³³ *Charte de la Francophonie..*

³⁴ *Ibid.*

³⁵ *Organisation internationale de la Francophonie*, [online]. [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: http://www.francophonie.org/Le-Secretaire-general.html#layer_jeune

³⁶ *Organisation internationale de la Francophonie*, [online]. [cit. 2015-10-18]. Dostupné z: <http://www.francophonie.org/Le-Secretaire-general.html>

³⁷ *Charte de la Francophonie.*

Frankofonie má 9 hlavních oblastí aktivit, které přirozeně vyplývají ze stanovených cílů. Jedná se o: francouzský jazyk a mnohojazyčnost; rozmanitost a kulturní rozvoj; mír, demokracie a lidská práva; vzdělání a odborná příprava; ekonomika; trvale udržitelný rozvoj; počítačová gramotnost; zapojení mladých lidí; rovnost pohlaví a občanská společnost.³⁸ Valantin vysvětluje, že oblasti, ve kterých se OIF angažuje, byly přibírány a postupně formovány, nebyly tedy stanoveny všechny naráz. K boji proti chudobě a pro mír a rozvoj byly postupně přidávány další cíle, jako například spolupráce ekonomická, která je zakotvená v Monacké deklaraci o ekonomické spolupráci (*Déclaration de Monaco sur la coopération économique* (1999)).³⁹

V rámci každé kategorie mluvíme o větším či menším množství aktivit. Pro naši potřebu si vybereme kategorie relevantní pro Českou republiku, uvedeme jeden či více příkladů aktivit a také si tyto kategorie charakterizujeme. Pro každou oblast je většinou přiřazeno ředitelství v čele s ředitelem, který svou oblast spravuje. Výjimku tvoří kategorie vzdělání a odborná příprava a zapojení mladých lidí, kdy je přidělen jeden ředitel dohromady pro obě kategorie a dále kategorie trvale udržitelného rozvoje, která nespadá pod ředitelství, ale pod Institut Frankofonie pro trvale udržitelný rozvoj (*Institut de la Francophonie pour le développement durable (IFDD)*).

1.5.1 Francouzský jazyk a mnohojazyčnost

Zde se OIF snaží o posílení a rozšíření výuky a užití francouzského jazyka a to jak ve světě diplomatickém, tak i ve světě obecně. Pro rozvoj mnohojazyčnosti jsou navazovány vztahy a následně uzavírány dohody s jazykovými uskupeními pro jiné jazyky, jedná se například o *Commonwealth Secretariat* nebo *Organización des Estados Iberoamericanos*.⁴⁰

Co se týče jazyka francouzského ve světě diplomacie, uveďme si například rámcové smlouvy, díky kterým jsou ve vybraných mezinárodních organizacích všechny dokumenty přeloženy do francouzského jazyka, nebo také existuje příručka k užití francouzského jazyka (*Vade-mecum relatif à l'usage de la langue française* z roku 2006), která mezinárodní organizace zavazuje k respektování statutu francouzského jazyka a napří-

³⁸ *Organisation internationale de la Francophonie*, [online]. [cit. 2015-10-17]. Dostupné z: http://www.francophonie.org/#section_3

³⁹ VALANTIN, Christian, op. cit. str. 98-100.

⁴⁰ *Organisation internationale de la Francophonie*, [online]. [cit. 2015-10-17]. Dostupné z: <http://www.francophonie.org/-Langue-francaise-et-multilinguisme-290-.html>

klad vyzývá zmocněnce k využití francouzštiny, pokud jim není umožněno využít jejich rodného jazyka.⁴¹

Dlouhou dobu instituce Frankofonie nepovažovaly za důležité angažovat specialisty v oblasti jazyka, protože braly francouzštinu (její výuku a používání) v členských zemích jako samozřejmost. Časem ale vyšlo najevo, že v části členských států, například v subsaharské Africe, není francouzština ani jazykem mateřským, a ani se nevyučuje na základních školách. Francouzský prezident François Mitterand v roce 1989 řekl: „*To co tvoří Frankofonii není francouzský jazyk, ale jeho společná existence s ostatními jazyky frankofonního prostředí*“.⁴² Vyšlo tedy najevo, že nejen propagace mnohojazyčnosti, ale také snaha o zachování či dokonce rozšiřování užití jazyka francouzského musí být zapojena do programu.⁴³

Mnohojazyčnost je důležitým tématem i v rámci Evropské Unie, vidíme tak, že cíle OIF se mohou shodovat s úsilím dalších organizací či uskupení. Zdá se tak, že půda pro prosazování mnohojazyčnosti na území EU (tedy i ČR) je již dobře připravena.

Pod tuto kategorii v České republice spadají námi vyhledané aktivity jako přípravné **semináře na testy EPSO a výuka francouzského jazyka pro státní úředníky** (viz podkapitola 3.1 a 3.2).

1.5.2 Rozmanitost a kulturní rozvoj;

Zhodnocení umělecké tvorby a ekonomická životaschopnost jdou ruku v ruce. OIF dbá na rozvoj kulturního průmyslu (literatura, malba, sochařství, divadlo) a také na propagaci kulturního dialogu. Existuje řada cen udělovaných v rozličných uměleckých kategoriích, tyto ceny mají podporovat rozvoj kultury ve frankofonním prostředí.⁴⁴

Frankofonní kultura má své místo i v České republice, OIF se snaží o rozšíření povědomí o frankofonní kultuře prostřednictvím rozmanitých akcí, jako jsou například oslavy k příležitosti **Světového dne Frankofonie** (viz podkapitola 3.4).

⁴¹ Organisation internationale de la Francophonie, [online]. [cit. 2015-10-17]. Dostupné z: <http://www.francophonie.org/-Langu-francaise-et-multilinguisme-290-.html>

⁴² „*Ce n'est pas la langue française que fait la Francophonie, mais sa coexistence avec les langues de l'espace francophone*“.

⁴³ VALANTIN, Christian, op. cit. str. 180.

⁴⁴ Organisation internationale de la Francophonie, [online]. [cit. 2015-11-08]. Dostupné z: <http://www.francophonie.org/-Diversite-et-developpement-.html>

1.5.3 Vzdělání a odborná příprava;

V tomto oboru je cílem dosáhnout efektivnosti vzdělávacích systémů, které budou dostupné všem. S partnery, jako je například Evropská Unie, spoluorganizuje a spolufinancuje školení a semináře, aby ve všech členských státech mohlo být poskytováno základní vzdělání na co možná nejvyšší úrovni.⁴⁵

V České republice se jedná například o již zmíněné semináře a výuku pro zaměstnance státní správy a přípravné semináře na testy EPSO.⁴⁶

1.5.4 Zapojení mladých lidí

OIF věří, že iniciativa mladých lidí by měla být podporována. Snaží se zmobilizovat mladé lidi, aby přispěli k dosažení cílů stanovených v chartě, především se však jedná o otázku demokracie a trvale udržitelného rozvoje. Nabízí dobrovolnické programy na jeden rok, podrobně je však rozebírat nebudeme, jelikož pro občany z pozorovatelských zemí nejsou tyto stáže přístupné.

Česká republika má v této oblasti možnost vysílat mladé a talentované občany na **Hry Frankofonie**. Kromě sportovních disciplín jsou tam i disciplíny umělecké, a tak nad tradičními Hrami Olympijskými přibírají druhý rozměr. Na Hry Frankofonie se blíže podíváme v podkapitole 3.3.

Můžeme vidět, že ne všechny aktivity se dají striktně kategorizovat do jednoho odvětví. Například kurzy francouzského jazyka pro zaměstnance státní správy můžeme zařadit jak do kategorie vzdělání a odborné přípravy, tak do francouzského jazyka a mnohojazyčnosti. Všechny zmíněné aktivity si rozebereme podrobně v kapitole 3.

1.6 Statuty států a vlád

Státy nebo vlády, které chtějí být součástí OIF, musí podat oficiální žádost, o které pak rozhoduje summit Frankofonie a to na základě doporučení ministerské konference. Statuty států a vlád a všechny podmínky pro přijetí jsou definované v již zmíněném dokumentu Statuty států a vlád a podmínky k přijetí, který je dostupný ze stránek OIF a dle kterého je následující část zpracována. Statuty jsou celkem 4, každý si stručně definujeme, uvedeme si podmínky pro jeho získání a načrtneme proces přijímání.

⁴⁵ *Organisation internationale de la Francophonie*, [online]. [cit. 2015-11-08]. Dostupné z: <http://www.francophonie.org/-Education-et-formation-.html>

⁴⁶ EPSO = European personnel selection office, tj. výběrová řízení do institucí EU

1.6.1 Řádný člen

Francouzsky *membre de plein droit*. Definice řádného člena vychází z definice přidruženého člena, jelikož řádným členem se nestane žádná země ani vláda, která by předtím neměla statut člena přidruženého. Pokud by se přidružený člen chtěl stát členem řádným, musí podat žádost o změnu statutu, ve které prokáže změny a pokroky, kterých dosáhl od chvíle, kdy se stal členem přidruženým. Tyto pokroky a změny musí prokázat rostoucí zapojení ve frankofonní spolupráci a stejně tak v užití francouzského jazyka.

Řádný člen se účastní v plném rozsahu zasedání orgánů Frankofonie (summit Frankofonie, ministerská konference a stálá rada). Dále se účastní sektorových ministerských konferencí (*Conférences ministérielles sectorielles de la Francophonie*) a výborů stálé rady. (*Commissions du Conseil permanent de la Francophonie*.)

Jsou přijímání pouze pokud:

- Předloží kandidatury na posty, které by mohly obsadit v orgánech Frankofonie
- Představí se jako zájemci pro přijetí a uskutečnění schůzí orgánů
- Zúčastní se hlasování ve zmíněných orgánech

Řádný člen musí uhradit příspěvek předepsaný stanovami, jehož výše je stanovena ministerskou konferencí. Dobrovolně přispívají na financování frankofonní spolupráce v rámci Jednotného multilaterálního fondu.

1.6.2 Přidružený člen

Francouzsky *membre associé*. Statut přidruženého člena je určen státům a vládám, pro které je francouzština jedním z oficiálních jazyků nebo je běžně užívána, a které sdílejí hodnoty Frankofonie. Způsobilost k získání statutu přidruženého člena musí být detailně prokázána, a to především v oblasti užití francouzského jazyka.⁴⁷ Všechny prvky, které jsou při přijetí posuzovány, jsou rozděleny do 9 kategorií. Jejich kompletní výčet najdeme v příloze č. 7.

Přidružený člen se účastní práce v následujících orgánech

- Summitu Frankofonie, bez práva zasahovat do debat, avšak po schválení předsedou summitu se mohou vyjádřit
- Ministerské konference za stejných podmínek

⁴⁷ „La qualité de membre associé nécessite de faire la démonstration détaillée d'une situation satisfaisante de l'usage du français". Organisation internationale de la Francophonie, [online]. [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://www.francophonie.org/Les-modalites-d-adhesion-a-l.html>

Neúčastní se zasedání s vyloučením veřejnosti. Účastní se stálé rady a jejích výborů s poradním hlasem, avšak opět se neúčastní zasedání s vyloučením veřejnosti.

Přidružený člen povinně uhradí příspěvek předepsaný stanovami, jehož výše je stanovena ministerskou konferencí. Je vyzván k dobrovolným příspěvkům pro financování FMU. Nemůže hostit schůze orgánů.

1.6.3 Pozorovatel

Francouzsky *observateur*. Pozorovatel se účastní následujících schůzí orgánů:

- Summitu Frankofonie bez práva zasahovat do debat
- Ministerské konference za stejných podmínek, avšak po schválení předsedou summitu se může vyjádřit
- Stálé rady bez toho aniž by se zapojili, a aniž by toto zasedání měli na starosti

Neúčastní se schůzí výborů CPF (*Commissions du CPF*). Pokud je nějaké zasedání s vyloučením veřejnosti, pozorovatel se jich také neúčastní. Může být pozván na další události Frankofonie jako například sektorové ministerské konference, debaty, konference, schůze expertů atd.

Pozorovatel může přispívat dobrovolně na financování mnohostranné spolupráce v rámci FMU. Je vázán uhrazením poplatků výměnou za přístup k dokumentaci. Výše poplatků je stanovena CPF. Nemůže hostit zasedání orgánů Frankofonie. Sekretariátem (*Secrétariat*) jsou mu zasílány nedůvěrné informace a dokumentace.

Statut pozorovatele může být udělen státu nebo vládě. Kvůli zajištění cíle prohlubování frankofonní komunity je tento statut udělován natrvalo.

V tomto popise vidíme velice omezenou míru, ve které se může pozorovatelská země zapojit do chodu organizace, což potvrzuje naši hypotézu, že tento statut neposkytuje mnohá privilegia k ovlivňování chodu organizace či jejích otázek politických.

1.6.4 Zvláštní host

Francouzsky *invité spécial*. Statut zvláštního hosta je určen pro nesuverénní celky a územně samosprávné celky, pocházejících ze států, které nejsou členy Frankofonie, a které si o tento statut požádají. Tyto celky projevují dobrovolnou vůli k zapojení do Frankofonie a užití francouzského jazyka je na jejich území ověřeno. Vše je možno jen se souhlasem státu, na kterém se tato území vyskytují.

Statut zvláštního hosta se týká pouze summitu Frankofonie. Je udělován při příležitosti každého summitu a není tím pádem automaticky obnovitelný.

1.6.5 Proces přijímání

Každá žádost o přijetí jako pozorovatele nebo přidruženého člena musí být uvedena dopisem od hlavy státu či předsedy vlády, který je adresovaný předsedovi summitu Frankofonie. Tento dopis, společně se složkou o kandidatuře musí být předložen alespoň šest měsíců před konáním summitu. Žádost je také oznámena generálnímu tajemníkovi. Řádný člen není přijímán jako člen nový, nýbrž přechází do této kategorie z člena přidruženého.

Generální tajemník předá žádost a složku k prozkoumání stálé radě. Ta vytvoří ve svém nitru výbor ad hoc, který je pouze pro řádné členy. Tento výbor vyhotoví detailní zprávu, kterou předá zpět radě. Rada zprávu přezkoumá a vysloví svůj názor určený ministerské konferenci. Ministerská konference vytvoří doporučení určené summitu Frankofonie. Summit rozhodne o přijetí nebo nepřijetí žadatele v řízení s vyloučením veřejnosti, na základě doporučení ministerské konference, a to jednohlasně.

Žádný stát nebo vláda nemůžou dosáhnout statutu řádného člena, aniž by předtím prošel fází člena přidruženého.

Nabytí vyššího statutu nemusí být přiznáno. O přechod na vyšší formu statutu (pozorovatel-přidružený člen, přidružený člen-řádný člen) musí být formálně požádáno přímo u generálního tajemníka. Další postup je stejný jako při přijímání nových členů.

1.6.5a Jak obdržet status pozorovatele

Žádost o přidělení statutu pozorovatele musí být doplněna o složku obsahující odůvodnění. Každá žádost o účast jako pozorovatel musí být založena na vůli podpořit rozvoj užití francouzštiny, nehledě na to, jaké je její skutečné užití ve chvíli podávání žádosti.

Žádost musí vyjadřovat opravdový zájem o hodnoty chráněné Frankofonií, o programy v rámci multilaterální frankofonní spolupráce, stejně tak o úsilí vynaložené ve prospěch frankofonní spolupráce v mezivládních organizacích a na velkých mezinárodních událostech.⁴⁸

⁴⁸ Sommet de la Francophonie, *Statuts et modalités d'adhésion*, adoptés 2002 et amendés 2006.

2. ČESKÁ REPUBLIKA

Vztahy České republiky a Francie sahají daleko do minulosti a byly navázány v různých oblastech a z různých důvodů. V následující kapitole se pokusíme přehledně shrnout vývoj těchto vztahů a hlavně nastínit pozici francouzského jazyka a frankofonie na našem území. Celou kapitolu podložíme daty ze statistik ze stránek OIF a od Rakové, které mapují francouzský jazyk u nás. Také si přiblížíme, jak vypadal přístup do OIF pro ČR.

2.1 Frankofonie v ČR

Za předchůdce francouzsko-českých vztahů můžeme považovat biskupa Vojtěcha z Prahy, který se vydal na pouť do opatství v Cluny a to již v 10. století. V průběhu dalších století vztahy sílily. Čeští studenti jezdili studovat do Francie a ve 13. století se k nám z Francie rozšířila gotika. První intenzivní vztahy ale byly navázány až na konci 13. století, za vlády Václava II., který podporoval vzdělání a chtěl v Praze založit univerzitu podle francouzského modelu. Vztahy, které Václav II. navázal, dosáhly svého vrcholu ve 14. století za vlády Lucemburků, konkrétně za vlády Jana Lucemburského a Karla IV. Oba se vzdělávali ve Francii, jelikož Lucemburkové byli spřízněni s francouzskou dynastií Kapetovců. Tyto vztahy byly dále posíleny vzájemnými manželstvími. Po návratu Karla IV. z Francie se na českém dvoře dokonce nějakou dobu mluvilo francouzsky. Mezinárodní vztahy českých zemí v 15. století ochably během husitských válek, utrpěly tím i ty vztahy francouzsko-české. Snaha o navázání spojenectví proti Turkům a papeži, za vlády Jiřího z Poděbrad, pomohla k obnovení těchto vztahů. Ve století 16. a 17. vztahy ztratily na své intenzitě, hlavně kvůli politickému vlivu Habsburků a kulturnímu vlivu Itálie, Německa a Španělska.⁴⁹

V průběhu 18. století se česká populace setkávala s francouzskými vojáky, a to nejprve během okupace středních a jižních Čech francouzsko-bavorským vojskem (1741 a 1742), a poté během napoleonských válek, které trvaly až do roku 1813. Někteří zranění či zotavující se vojáci zůstali v Čechách a založili zde rodiny, ale i tyto rodiny znalost francouzštiny ztratily do dvou generací. V tomto století, v první fázi revoluce, byla Francie modelem pro České země, jako země svobody a rovnoprávnosti lidí. S pádem režimu, popravením krále v roce 1793 a s nastolením jakobínského teroru, ztratila Fran-

⁴⁹ RAKOVÁ Zuzana, *Francophonie de la population tchèque 1848-2008*, Brno: Masarykova Univerzita, 2011. Str. 16-19.

cie dobrou pověst, kterou měla, a byla vnímána jako země vojáků a tudíž neštěstí a utrpení. Francie si pak své postavení musela znovu postupně získávat.⁵⁰

V 19. století se francouzsky začala učit aristokracie a to z rozdílných důvodů (prestiž francouzského jazyka a literatury, vztahy navázané za výše zmíněných válek, atd.). Postupně se tak francouzština stala jazykem používaným v aristokratických kruzích, kde bylo zvykem mít v rodině guvernanku, která učila děti francouzštinu, a celkově byla francouzština ve společnosti velmi oceňována. Stále však byla vyučována skoro výhradně soukromě. Na středních a vysokých školách zatím výuka jazyků nebyla do programů zahrnuta. Reformy Marie Terezie a Josefa II. napomohly k rozšíření výuky i do nejnižších sociálních vrstev. I přestože věhlas Francie utrpěl v období revoluce, stále byla francouzština jazykem elity a v 19. století začala být vyučována na školách nejen v Čechách, ale i v dalších evropských zemích. V českých zemích byla Francie populární zejména proto, že byla brána jako protipól ke kulturní dominanci Německa. V Čechách však byla výuka francouzštiny oproti ostatním evropským státům zpožděna, protože zde byly školy převážně česko-německé. Až díky národnímu obrození došlo k uvolnění poměrů a byly zakládány nové vzdělávací instituce.⁵¹

Rozkvět výuky francouzštiny pozorujeme od roku 1860, protože byla zakládána dívčí gymnázia, kde byla francouzština povinným předmětem. Jako povinný předmět byl francouzský jazyk postupně zaváděn také na ostatních gymnáziích a obchodních akademiích.⁵²

Přelomovým obdobím pro francouzsko-české vztahy byla první světová válka. Francie během války bojovala za československou otázku a po jejím ukončení byla právě podpora Francie rozhodujícím elementem při zakládání nezávislého Československa. Češi tak byli Francouzům zavázáni. Tato pomoc ze strany Francie měla velký vliv především v rovině výuky a kultury. Až do druhé světové války byla vzájemná spolupráce velmi úzká, pracovalo se například na přizpůsobování našeho školství, byla snaha o odklonění od rakousko-uherského systému školství a o přechod na systém francouzský.⁵³

⁵⁰ RAKOVÁ, Zuzana, op. cit. str. 19-21.

⁵¹ FENCLOVÁ Marie, KOLÁŘÍKOVÁ Dagmar, *La francophonie en Europe centrale et pour l'Europe centrale*, Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2011. str. 25-26.

⁵² LENDEROVÁ Milena, *Pays de l'houblon, pays du vin. Quelques réflexions sur les relations culturelles franco-tchèques*, Univerzita Pardubice, 2009. Str. 8.

⁵³ RAKOVÁ op. cit. str. 45-47.

Situace v Čechách od druhé světové války po sametovou revoluci výuce francouzštiny příliš nepřála, o renesanci francouzštiny tedy mluvíme po roce 1989. V tomto období převládala výuka němčiny, později ruštiny. Nyní je francouzština na třetím místě, co se týče výuky cizích jazyků na českých školách. První místo má angličtina a druhé místo si drží němčina. I když už francouzština není tak populární jako za první republiky, v dnešní době je vnímána stále trochu exoticky, což jí přidává na exkluzivitu.⁵⁴ Dnes je počet frankofonních obyvatel České republiky 189 000, což tvoří asi 1,8 % z celkového počtu obyvatel.⁵⁵ Díky přílohám č. 8, 9 a 10 si můžeme udělat představu o frankofonní populaci po celém světě, nalezneme tam i srovnání České republiky s dalšími státy, jejichž frankofonní obyvatelstvo nepřesahuje 1 000 000 mluvčích.

V příloze č. 11 vidíme, jaký vliv měly výše popsané historické události na počet studentů francouzštiny. Jsou zde jasně viditelná podstatně vyšší čísla v období první republiky.

2.2 ČR a OIF

Logicky se nabízí otázka, zda má přístup ČR k OIF nějaký smysl, zda může přispět k jejímu rozvoji či k naplňování jejich cílů. Pokud přihlídneme k nízkému procentu frankofonního obyvatelstva v České republice, také se můžeme zeptat, proč OIF žádost o přístup přijala. Na tyto otázky nalezneme odpověď v rozhovoru, který poskytl deníku Právo Generální tajemník Frankofonie Butrus Butrus-Ghálí.⁵⁶ Celý článek vyšel 10. 5. 1999 v rubrice Ze zahraničí a jeho autorem je Jaroslav Zbožínek.

Česká republika projevila zájem o status pozorovatele ve Frankofonii. Co očekáváte od jejího zapojení do činnosti vaší organizace?

Členové našeho společenství jsou suverénními státy, bude tedy na ČR, aby si zvolila ten nejlepší způsob, jak přispívat k naplňování cílů, které Frankofonie sleduje [...]. Jedním z důležitých cílů Frankofonie je podpora konstruktivního dialogu mezi Severem a Jihem. Naše práce má ale i další dimenzi - vztahy Východ Západ, a právě tady by jistou roli mohla hrát Česká republika. Jde konkrétně o dialog zemí procházejících procesem transformace na jedné straně, a na straně druhé frankofonií Severu, čítající státy jako Francii, Kanadu, Belgie, Švýcarsko nebo Lucembursko.

⁵⁴ FENCLOVÁ Marie, KOLÁŘÍKOVÁ Dagmar, op. cit. str. 25-26.

⁵⁵ Organisation internationale de la Francophonie, [online]. [cit. 2015-11-10]. Dostupné z: <http://www.francophonie.org/Estimation-des-francophones.html>

⁵⁶ Butrus Butrus-Ghálí byl Generálním tajemníkem Frankofonie mezi lety 1997-2002

Co soudíte o tom, že pozorovatelem ve vaší organizaci se má stát země, jejíž jazyk není frankofonní?

To představuje pouze jednu stránku věci. Nejdůležitější v tomto ohledu je, že ve většině států naší organizace se francouzština používá jako druhý jazyk nebo je v nich alespoň velmi rozšířená. Kromě toho dnes Frankofonie již není organizací, která se zabývá pouze otázkami francouzské kultury a jazyka. Postupem času získala zcela nový rozměr, stala se organizací, která řeší otázky technické pomoci především v tzv. černé a jižní Frankofonii. Spolupracujeme s řadou mezinárodních organizací, například Světovou bankou, Mezinárodním měnovým fondem či Africkou rozvojovou bankou s cílem podporovat hospodářský rozvoj ve světě.⁵⁷

Příhláška ke členství, kterou podala Česká republika, byla projednána na summitu v Kanadě v roce 1999. Výsledkem bylo jednohlasné přijetí České republiky do Mezinárodní organizace Frankofonie.⁵⁸

První příležitost zapojit se do OIF dostala v roce 2000 a to v rámci Světového dne Frankofonie. Pak se ČR v červenci 2001 účastnila Her Frankofonie. O aktivitách ale konkrétně pojednáme v kapitole 3.

Co se týče správy našeho členství v OIF, Gigerichová uvádí, že „*Spolupráci s OIF od počátku zajišťuje Ministerstvo zahraničních věcí ČR spolu se jmenovanými zástupci jednotlivých zainteresovaných ministerstev (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo kultury, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo životního prostředí). Od roku 2002 se konají schůzky tzv. meziresortní pracovní skupiny pro Frankofonii, která sdružuje zástupce orgánů státní správy, představitele frankofonních ambasad i kulturních institucí.*“⁵⁹

⁵⁷ ZBOŽÍNEK, Jaroslav. ČR může přispět k dialogu Východ-Západ. *Právo*. 1999, str.9.

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹ Citace Gigerichová převzala ze stránek Ministerstva zahraničních věcí ČR, odkaz ale již není platný.

3. AKTIVITA ČR PŘI OIF

Aktivita, které se odehrávají na území České republiky, či se jich Česká republika účastní a jsou organizovány v souvislosti s OIF, jsme dohledávali na internetu. Informace jsou ale neúplné, a tak jsme museli shánět kontakty na lidi, kteří by za tuto agendu mohli být zodpovědní.

Od oficiálních orgánů Frankofonie jsme žádnou odpověď neobdrželi, a proto jsme se rozhodli kontaktovat příslušné české orgány. Cenné rady jsme dostali z České ambasády ve Francii od tajemníka **Petra Reimera**, který sice ke konkrétním aktivitám informace nemá, ale po celou dobu nás navigoval k příslušným úřadům a poskytl nám cenné kontakty.

Přes Petra Reimera jsme se spojili s **Danielem Putíkem**, kterým nám laskavě poskytl informace a také vyplnil dotazník týkající se přípravných seminářů na EPSO, které si rozebereme v první podkapitole. Daniel Putík vykonává funkci zástupce ředitelky při odboru vzdělávání a Diplomatické akademie Ministerstva zahraničních věcí České republiky.

Ředitelka Francouzské aliance v Plzni Amandine Salmon nás informovala o konání výukových programů francouzského jazyka pro státní úředníky na Francouzském Institutu a nasměrovala nás k ředitelce kurzů a atašé pro francouzský jazyk, paní **Françoise Rousseau**. S paní atašé Rousseau jsme komunikovali ohledně výše zmíněných kurzů, o kterých pojednáváme v podkapitole 3.2. Gigerichová se zmiňuje také o seminářích pro tlumočníky, z Francouzského Institutu o nich ale informace nemáme.

Přípravné semináře na EPSO a výuku francouzštiny pro státní úředníky můžeme také spojit s příručkou pro užití francouzštiny, o které jsme se zmiňovali v podkapitole 1.5.1. Jedná se o snahu o co nejčastější používání francouzského jazyka, například během diplomatických jednání.

Informace k Hráům Frankofonie čerpáme především z oficiálních stránek Her Frankofonie.

Pro oslavy Frankofonie, rozebrané v podkapitole 3.4, jsme informace čerpali také většinou z oficiálních internetových zdrojů, například ze stránek Dnů Frankofonie, či stránek Francouzských Aliancí nebo Francouzského institutu.

Následují informace o přítomnosti zástupců České republiky na schůzích orgánů OIF, které jsme našli na webových stránkách Ministerstva zahraničních věcí ČR. Celou kapitolu pak zakončíme zmíněním zastoupení ČR u operátorů Frankofonie.

Na stránkách OIF se dočteme, že pro roky 2010 – 2013 byl rozpočet OIF 85 000 000 €, z toho 75 % bylo určeno na financování programů, jedná se tedy o více než 1,7 miliardy Kč investovaných OIF do svých programů, tedy i těch, které rozebíráme v této kapitole.

3.1 Přípravné semináře na EPSO

Vláda České republiky má zájem na prosazování českých občanů do Evropských institucí. Za tímto účelem je občanům ČR poskytována pomoc pro úspěch při výběrových řízeních do institucí EU. Jedná se o podporu vzdělávání v oblasti EU obecně, ale také o přípravu na testy Evropského úřadu pro výběr personálu (EPSO). Semináře jsou určeny primárně studentům, ale jsou otevřeny pro širokou veřejnost a jsou organizovány Úřadem vlády ČR společně s Ministerstvem zahraničních věcí ČR. Cílem je také navázání užších vztahů se školami zaměřenými na mezinárodní vztahy a EU (jako je například Národní škola administrativy (*Ecole nationale d'administration* (ENA))).⁶⁰

Výběrová řízení do Evropských institucí se řídí striktními pravidly. Výběrové řízení EPSO rozdělujeme na dvě části. První je písemná část, kdy se ohodnotí schopnosti uchazeče v Hodnotícím středisku (*Assessment Centre*), pak se úspěšní kandidáti umístí na seznam a pak následuje část druhá, ústní pohovor. Ústní pohovor již probíhá s konkrétní institucí, na kterou se uchazeč hlásí.⁶¹

O souvislosti OIF s přípravnými semináři EPSO jsme se dozvěděli od Daniela Putíka. Obecné informace jsou volně přístupné na internetu, role OIF je již ale méně jasná, níže zmíněné informace jsme získali právě od pana Putíka, situaci nám nastínil následovně:

„Z perspektivy naší agendy mohu uvést, že OIF v minulosti (naposledy v r. 2013, nabídka platí výhledově i do budoucnosti) hradila přípravné semináře na testy EPSO (tj. výběrová řízení do institucí EU či přesněji řečeno na "čekačku" do těchto institucí) pro občany ČR, pokud tyto semináře probíhají ve francouzštině (a nikoli angličtině). Tyto semináře (i ty anglofonní, jež jsou

⁶⁰ Euroskop, [online]. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9249/sekce/eps0-testy/>

⁶¹ Ibid.

*placeny ze státního rozpočtu ČR) organizuje MZV a Úřad vlády ČR společně s ENA.*⁶²

Výsledkem naší dlouhodobé konverzace byl námi vytvořený dotazník, který pan Putík laskavě vyplnil a doplnil tak informační mezery v našem průzkumu.

Semináře na EPSO jsou součástí aktivit, realizovaných vládou v rámci systematické podpory prosazování občanů ČR do unijních institucí, jež se od roku 2015 řídí Strategíí podpory Čechů v institucích EU.

Semináře jako takové probíhají již od roku 2012, prozatím se s jejich pokračování počítá minimálně do konce letošního roku, tedy 2016.

OIF zcela uhradil první ročník 2012, protože seminář probíhal ve francouzštině. Od roku 2013 kurzy probíhají pouze v angličtině a OIF hradí pouze ty semináře, jež probíhají ve francouzštině. Další semináře ve francouzštině neproběhly z toho důvodu, že OIF nenabídl jejich uhrazení. V roce 2015 OIF znovu nabídl finanční podporu těchto seminářů a jejich znovuzavedení je tedy ve vyjednávání. Semináře v anglickém jazyce mají ale před těmi ve francouzštině přednost. Část seminářů v angličtině hradilo MZV ze svých zdrojů, z větší části (od r. 2016 výhradně) jsou však hrazeny z prostředků Všeobecné pokladní správy Ministerstva financí ČR, odkud jsou v případě schválení ze strany MF (od r. 2016 pak i ze strany Výboru pro EU na pracovní úrovni) převedeny do rozpočtu organizátora, tj. MZV ČR nebo Úřadu vlády ČR. Finanční spoluúčast ze strany účastníků semináře se nevyžaduje, pro účastníky jsou semináře vždy bezplatné. Bohužel MZV nemá informace o tom, kolik peněz konkrétně OIF do kurzů v ČR investovala.

Zmíněný seminář ve francouzštině v roce 2012 proběhl jednorázově jako jednodenní akce, konkrétně se odehrál 18. 12. 2012 a jeho program můžeme nalézt v příloze č. 12. Kapacita tohoto semináře vyčerpána nebyla, na rozdíl od kurzů v angličtině. Pro účast se stačí přihlásit přes e-mail. Semináře jsou určeny všem občanům České republiky. Podmínkou účasti je minimálně bakalářský titul. Počet účastníků je v rozmezí od 10 do 150, konkrétní číslo pro seminář v roce 2012 nám známo není.

Seminář ve francouzštině proběhl pouze v Praze, ty anglické probíhají i v dalších měsících České republiky. Semináře se odehrávají během pracovní doby, pokud je účast na semináři jako benefit pro zaměstnance, vždy o tom rozhoduje zaměstnavatel. Zaměstnanci ministerstva zahraničních věcí byli uvolněni. Kurz ve francouzštině vyučovali

⁶² výňatek z emailové korespondence s Danielem Putíkem, [2015-11-13].

lektoři z ENA a odehrával se v prostorách ministerstva zahraničních věcí. Kurzy mimo Prahu se odehrávají na univerzitách v daných městech (pro tento rok je to Západočeská univerzita v Plzni a Univerzita Palackého v Olomouci). Realizací kurzů bylo v případě těch pražských, pověřeno MZV. V ostatních městech se o organizaci starají Eurocentra, která jsou podřízená Úřadu vlády ČR, ve spolupráci s univerzitami.

Na této aktivitě můžeme vidět přímý přínos členství v OIF pro občany České republiky. Zvyšování zaměstnatelnosti občanů ČR v orgánech Evropské Unie je pro ČR benefitem, samozřejmě OIF podporuje ale jen semináře konané ve francouzštině a to v rámci prosazování svých zájmů a cílů, které jsme si rozebrali v podkapitole 1.5. Zde se jedná o podporu francouzského jazyka a mnohojazyčnosti.

3.2 Výuka francouzštiny pro státní úředníky

S ředitelkou kurzů a atašé pro francouzský jazyk, Françoise Rousseau, jsme rezebírali výuku francouzského jazyka pro státní úředníky. Můžeme zde vidět souvislost s přípravnými kurzy na EPSO popsanými v předchozí podkapitole, protože i zde se jedná o zlepšení konkurenceschopnosti českých zaměstnanců v institucích Evropské unie. Cílem je zlepšení schopnosti českých úředníků používat francouzštinu jako pracovní jazyk.

Na začátku nám paní atašé Rousseau sdělila, že již žádné kurzy ve spolupráci s OIF neprobíhají, ale pokud potřebujeme, sdělí nám informace k již proběhlým ročníkům. Na návrh paní atašé Rousseau jsme vypracovali dotazník, skládající se z 21 otázek, zaměřených na organizaci, strukturu, financování a účastníky kurzů. Kýžený výsledek se ale nedostavil, důvody pochopíme z následujícího emailu od paní atašé.

„Po bedlivém pročtení vašeho dotazníku Vám musím bohužel sdělit, že nemohu na Vaše dotazy odpovědět. Plán OIF zapojuje více partnerů: česká ministerstva, OIF, Francouzský institut, a mě nepřísluší prozrazovat informace, aniž bych měla oficiální povolení od všech zainteresovaných stran.

Jistě můžete nějaké informace získat přímo od OIF, nebo se obraťte na české instituce, které tento program řídí, naše instituce pouze zprostředkovává výuku pro tento program.“⁶³

⁶³ Výňatek z emailové korespondence s paní atašé Rousseau, [2015-01-18].

Program výuky francouzského jazyka pro státní úředníky se koná za účelem zintenzivnění využívání francouzštiny jako jazyka diplomacie. Úředníci státní správy zemí střední a východní Evropy mají být schopni využívat francouzštinu jako pracovní jazyk, a to především v evropských institucích. Cílem je využití francouzštiny jako společného jazyka, pokud není úředníkům umožněno využít svůj mateřský jazyk. Tato aktivita je jasným příkladem činností v rámci prosazování francouzského jazyka a mnohojazyčnosti, ale také v rámci aktivit podporující vzdělání a odbornou přípravu, viz podkapitola 1.5.

OIF založila program spolupráce za účelem vzdělávání státních úředníků, je do něj zapojeno celkem 26 zemí Evropy a každý rok je vzděláváno přibližně 13 000 úředníků. OIF si na tento program vyhrazuje 2 300 000 € ročně (asi 62 milionů Kč). Česká republika se do tohoto programu připojila podepsáním „*Memoranda o provádění víceletého programu výuky francouzštiny v české státní správě*“ pro období 2006-2009. Toto memorandum bylo podepsáno v roce 2006 a to proto, že probíhaly přípravy na předsednictví ČR v Radě Evropské unie. V této době ČR realizovala „Národní program vzdělávání zaměstnanců státní správy k zajištění předsednictví České republiky v Radě Evropské unie“, pod který spadá také výše zmíněné memorandum, angličtina tedy ustoupila do pozadí a začala být více prosazována francouzština. Úředníci byli vzděláváni především ve francouzském jazyce a evropských záležitostech a celkem jich mělo být vyškoleno 700.

Víceletý akční plán pro francouzštinu pro státní úředníky v České republice pro období 2006-2009 umožnil ČR čerpat finance poskytované Mezinárodní organizací Frankofonie. Ta zafinancovala od roku 2004 do roku 2008 vzdělávání ve výši 577 000 € (přes 15 milionů Kč). Kromě jazykového vzdělávání se má OIF také podílet na sponzorování seminářů s evropskou problematikou. Jazykové kurzy byly zajišťovány lektory z Francouzského institutu.

Na stránkách Francouzského institutu najdeme také pár dat, podle kterých jsme vytvořili následující tabulku.

Rok	Počet absolventů kurzu	Počet odučených hodin
2006	590	
2007	614	37081
2008	750	

Jak jsme již zmínili výše, kurzy už neprobíhají. Celý plán byl pouze do roku 2009, tedy do roku českého předsednictví v Radě EU. Po skončení tohoto předsednictví tedy pravděpodobně klesla nutnost vzdělávat české úředníky ve francouzštině v takové intenzitě jako předtím.

Tato výuka francouzštiny pro státní úředníky společně s přípravnými semináři na testy EPSO nám pomáhají potvrdit hypotézu stanovenou v úvodu práce, a to že má Česká republika možnost čerpat benefity z programů, které jsou financovány a/nebo organizovány OIF.

3.3 Hry Frankofonie

Všechny důležité informace jsou dostupné z oficiálních stránek Her Frankofonie,⁶⁴ další detaily jsme našli v rozhovoru, který pro deník Právo poskytl Pierre Grandmaître, zástupce ředitele čtvrtých Her Frankofonie v Ottawě. Článek vyšel 27. 12. 1999 v rubrice Ze zahraničí, jeho autorem je Helena Landovská, a protože je vysoce relevantní a dozvíme se z něj množství zajímavých detailů, vkládáme jeho větší část přímo do textu a ne do přílohy. Text není kompletní, vybrali jsme jen části související s podkapitolou.

Hry Frankofonie se konají každé čtyři roky, vždy rok po konání Her Olympijských. Hry Frankofonie se zrodily v roce 1987 jako událost pro mladé lidi ve věku od 18 do 35 let,⁶⁵ kteří jsou součástí frankofonního společenství. Pierre Grandmaître však zdůrazňuje, že znalost francouzštiny není podmínkou her. *„Je to příležitost setkat se, lépe se poznat, vyměnit si zkušenosti. Ve většině disciplín také jazyk vůbec není třeba. Tam kde*

⁶⁴ *Jeux de la Francophonie* [online]. [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: www.jeux.francophonie.org

⁶⁵ Věková hranice se odvíjí dle disciplín, v rozpětí od 20 let (fotbal muži) do 35 let (například zpěv, atletika, cyklistika a další). *Jeux de la Francophonie* [online]. [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: <https://www.jeux.francophonie.org/-Programme,203->

*ano, účastníci, ať profesionálové, či amatéři, díla odevzdají v mateřském jazyce, s prezentací ve francouzštině. V průběhu soutěže pak mají za úkol vytvořit další dílo, které bude hodnotit zvláštní porota.*⁶⁶

Ze stránek Her Frankofonie se dozvídáme, že jejich cílem je například přispívat k rozvoji míru, rozvíjet znalost o odlišných kulturách, pomáhat mladým lidem prosadit se na mezinárodní umělecké scéně, připravit mladé sportovce na další mezinárodní sportovní události, upevnit vztahy mezi frankofonními zeměmi nebo propagace francouzského jazyka. To vše má být dosaženo pomocí uměleckých a sportovních setkání mladých lidí z frankofonie. Hry Frankofonie jsou jakousi analogií na Olympijské hry, mají však rozměr navíc, v podobě uměleckých disciplín.

Cíle zmíněné v předchozím odstavci znázorňují, jakým způsobem jsou hry prostředkem k naplňování obecných cílů z kategorie „zapojení mladých lidí“ (viz podkapitola 1.5.4).

V následující tabulce zpracované ze stránek Her Frankofonie můžeme vidět, že první ročník byl nejchudší na počet účastníků, počet delegací ale byl tomuto číslu neúměrně vysoký.

Rok	Hostitelská země	Počet delegací	Počet účastníků ⁶⁷
1989	Maroko	38	1300
1994	Francie	45	2700
1997	Madagaskar	30	2300
2001	Canada	51	2400
2005	Niger	44	2500
2009	Libanon	40	2500
2013	Francie	54	3200
2017	Pobřeží slonoviny	-	-

Dva roky po vstupu do OIF dostala Česká republika příležitost účastnit se Her Frankofonie. Jak můžeme vyčíst z přecházející tabulky, tyto hry se konaly v červenci 2001 v kanadské Ottawě a byly to v pořadí čtvrté Hry Frankofonie.⁶⁸

⁶⁶ LANDOVSKÁ, Helena. Chceme dát ČR příležitost ukázat světu své bohatství, *Právo*. 1999, str.9.

⁶⁷ soutěžící a doprovod

Hry, kterých se ČR účastnila, probíhaly od 14. do 24. července 2001 ve městech Ottawa a Hull. Zúčastnilo se jich 51 delegací s celkem 2400 účastníky. Během tohoto ročníku byl poprvé spuštěn systém předvýběru (pro umělecké disciplíny), čímž se zajistil výběr těch nejnadanějších.⁶⁹

Soutěžilo se v kategoriích sport a umění, disciplíny byly následující:

atletika (m/ž), basketbal, (ž), box (m), fotbal (m), judo (m/ž), stolní tenis (m/ž), exhibice: plážový volejbal (m/ž),⁷⁰ pouliční umění, zpěv, povídky, tanec, literatura (poezie), malování, fotografie, sochařství.⁷¹

Účastník musí splnit několik podmínek. Musí pocházet ze členského státu, nebo ze státu se statutem pozorovatele, musí mít nejméně šest měsíců národnost státu, který bude reprezentovat a nepřekročit danou věkovou hranici. Každý stát pak zapíše své účastníky, postup je stanoven v jakési příručce pro přihlášení, kterou rozesílá Mezinárodní výbor pro Hry Frankofonie (*Comité International des Jeux de la Francophonie* (CIJF)). Každý stát či vláda zajišťuje dopravu účastníků, jejich děl (v případě uměleckých kategorií) a také pojištění.⁷²

Přihlásit se na účast Her v Ottawě bylo možné do 15. 1. 2000. Aby byla přihláška přijata, uchazeč musel splnit kvalifikační minimum, a následně ještě projít užším výběrem. Čeští reprezentanti soutěžili ve sportu. Ženy závodily v atletice (skok do výšky a skok o tyči) a v judu (do 57 kg). Muži závodili také v atletice, ve stejných disciplínách jako ženy, také v judu (do 90 kg) a navíc závodili také v boxu (do 81 kg). Celkem si Česká republika z Kanady odvezla 6 medailí, z toho byly tři stříbrné a tři bronzové. Přesný počet účastníků není na stránkách uveden. Všichni sportovci museli podstoupit i antidopingové testy.⁷³

⁶⁸ LANDOVSKÁ, Helena. op. cit. str.9.

⁶⁹ *Jeux de la Francophonie* [online]. [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: <https://www.jeux.francophonie.org/Canada-2001?annee=2001>

⁷⁰ m = muži, ž = ženy

⁷¹ *Jeux de la Francophonie* [online]. [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: <https://www.jeux.francophonie.org/Canada-2001?annee=2001>

⁷² *Jeux de la Francophonie* [online]. [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: <https://www.jeux.francophonie.org/-Conditions-de-participation->

⁷³ *Jeux de la Francophonie* [online]. [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: <https://www.jeux.francophonie.org/Tableau-des-pays?id=19>

Grandmaître pak odpovídá i na otázky týkající se financování her.

„Jak jsou hry zajištěny finančně?

Je na ně vyčleněn rozpočet 31 miliónu kanadských dolarů (asi tři čtvrtě miliardy korun). Infrastruktura je už na místě, nemusí se nic stavět. Proto také byla za dějiště her vybrána Ottawa.“⁷⁴

Pro zajímavost přidáváme výňatek z tisku o čtvrtých Hrách Frankofonie

„Průměrná úroveň sportu na soutěžích se značně zvýšila.[...] Jinak i kolektivní sporty byly vynikající.

Diváci také přispěli ke všeobecné spokojenosti. Horlivost, s jakou podporovali atletiku či fotbal, vytvořila opravdu slavnostní atmosféru. Celkem přišlo 75 000 lidí na 7 sportovních kategoriích během 10 dnů.“⁷⁵

Soir Info, Pobřeží Slonoviny, Karim Djinko, 26 července 2001

Na českých internetových zdrojích nalezneme informace pouze k poslednímu ročníku, tedy sedmému, který se konal v roce 2013 ve Francii ve městě Nice. Tohoto ročníku se Česká republika nezúčastnila. O naší účasti v Kanadě, ani o ročníku nadcházejícím, se na českých serverech nedočteme.

Na následující Hry Frankofonie na Pobřeží slonoviny jsme jako pozorovatelská země pozváni, dle našich rešerší to ale zatím na účast České republiky nevypadá. Tyto Hry se odehrají mezi 21. a 30. červencem 2017. Pozvánky byly rozeslány již v únoru roku 2015 a přihlášky se podávají online na stránkách Her. První etapa přihlašování byla uzavřena na konci dubna roku 2015. Celý proces přihlašování má 6 etap, poslední etapa, kterou je potvrzení účasti na osmých hrách Frankofonie, se uzavírá na konci dubna roku 2017.⁷⁶

Kontaktovali jsme Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR a Olympijský výbor, ale ani jedna strana neměla informace týkající se těchto her. Usuzujeme tedy, že se v roce 2017 Česká republika účastnit nebude (stejně jako třech předchozích ročníků). Důvody se nám bohužel zjistit nepodařilo.

⁷⁴ LANDOVSKÁ, Helena. op.cit. str.9.

⁷⁵ *Jeux de la Francophonie* [online]. [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: <https://www.jeux.francophonie.org/Canada-2001?annee=2001>

⁷⁶ *Jeux de la Francophonie* [online]. [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: <https://www.jeux.francophonie.org/-Le-guide-des-inscriptions->

Možnost účastnit se Her Frankofonie je benefitem pro Českou republiku. Mladí občané mají možnost zúčastnit se mezinárodních her, čímž mohou získat cenné zkušenosti pro rozvoj svého talentu, či možnost prosadit se na mezinárodní scéně. Je to také příležitost pro Českou republiku k navázání nových či upevnění již existujících vztahů s ostatními státy a také ke zvýšení povědomí o ČR. Negativem je samozřejmě vyžadovaná spoluúčast ze strany státu, některé z nutných výdajů jsme si uvedli výše v této kapitole.

3.4 Dny Frankofonie

Mezinárodní den Frankofonie se každoročně slaví 20. března. Toto datum není náhodné, v tento den vznikl v roce 1970 ACCT.

Světový den Frankofonie má své vlastní webové stránky,⁷⁷ na kterých jsou přehledně zpracované všechny události, které se k tomuto dni váží a jsou organizované přímo OIF. V České republice žádná oficiální akce není, nejbližší událost se odehrává v maďarské Budapešti či německém Berlíně.

Nicméně Světový den Frankofonie není jen oslavou výhradně pro Mezinárodní organizaci Frankofonie, v České republice se Světový den Frankofonie slaví celý měsíc březen (5. 3. - 7. 4. 2016) akcí nazvanou „Dny Frankofonie/*Journées de la Francophonie*“. Akce je zaštitěna Francouzským institutem v Praze, všechny informace nalezneme na oficiálních stránkách akce.⁷⁸ Dalšími spoluorganizátory akce jsou Francouzské Aliance v ČR, kulturní instituty a velvyslanectví řady zemí⁷⁹, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Ministerstvo zahraničních věcí ČR a celou akci mediálně podporuje Radio Wave. Nejčastějšími událostmi jsou filmová promítání, výstavy, přednášky a hudební vystoupení.

I když nejsou oslavy frankofonie v ČR organizovány přímo OIF, přímá souvislost je zcela evidentní. Jedná se o 20. březen tedy den založení ACCT, jak souvisí s OIF jsme si již vysvětlili výše. Dny Frankofonie také napomáhají k dosažení cílů stanovených Chartou Frankofonie.

⁷⁷ *Journée internationale de la Francophonie* [online]. [cit. 2016-04-05], dostupné z: <http://www.20mars.francophonie.org/#>

⁷⁸ *Dny Frankofonie* [online]. [cit. 2016-04-05], dostupné z: <http://www.dnyfrankofonie.cz/>

⁷⁹ Velvyslanectví Bulharské republiky, Bulharský kulturní institut, Velvyslanectví Kanady, Francouzské velvyslanectví, Velvyslanectví Lucemburska, Velvyslanectví Marockého království v Praze, Velvyslanectví Konžské demokratické republiky, Velvyslanectví Rumunska, Rumunský kulturní institut v Praze, Velvyslanectví Švýcarska, Velvyslanectví Tuniska, Zastoupení Valonsko-Brusel.

Ředitelka Francouzské Aliance v Českých Budějovicích, magistra Alena Suchá, se nám k oslavám frankofonie a spolupráci s OIF vyjádřila takto:

„Dny Frankofonie se slaví po celém světě a samozřejmě navazují na svátek Frankofonie 20. března. Protože se ale snažíme nabídnout trochu bohatější program, než jen na jeden den (který letos nešťastně vychází na neděli), pravidelně tento svátek rozšiřujeme na celý týden (a Francouzský institut například na celý měsíc březen). Přímá spolupráce mezi Francouzskou aliancí Jižní Čechy a OIF není, avšak rozšiřování a oslavy frankofonní kultury jsou jednou z misí Francouzské aliance.“⁸⁰

S oslavami frankofonie je v ČR spojena výtvarná a vědomostní soutěž pro žáky základních a středních škol. OIF vyhlásí „deset slov frankofonie pro rok 2016“, žáci si pak musí vybrat a výtvarně zpracovat alespoň tři z nich. Vědomostní soutěž pak probíhá formou online kvízu, který je otevřen pro soutěžící po dobu jednoho měsíce (únor 2016).

Tato aktivita se jeví spíše jako jakási propagace frankofonie a frankofonní kultury, současně však přispívá k rozšíření znalostí obyvatel České republiky o mnoha aspektech frankofonní kultury ze všech koutů světa. Nejvíce se tato akce hodí k naplňování cíle v oblasti rozmanitosti a kulturního rozvoje. Toto vyhodnocení přispívá k potvrzení předem stanovené hypotézy o propagaci frankofonie na území České republiky.

3.5 Účast ČR na schůzích orgánů OIF

Jak jsme si uvedli v podkapitole 1.6.3, Česká republika jako pozorovatel má možnost účastnit se schůzí orgánů Frankofonie (summit Frankofonie, ministerská konference a stálá rada). Na webových stránkách Velvyslanectví České republiky v Paříži se v sekci aktuality dozvídáme, že velvyslankyně a stálá představitelka ČR při OIF, Marie Chatardová reprezentuje ČR během schůzí zmíněných orgánů. Informace se týkají summitu ve městě Kinshasa v roce 2012, v témže roce se její excelence Chatardová zúčastnila zasedání stálé rady a taktéž ministerské konference, kde představila priority České republiky v rámci Mezinárodní organizace Frankofonie.⁸¹ Další reprezentace zmíněná na webových stránkách se týká roku 2015 na zasedání ministerské konference.

⁸⁰ Výtátek z emailové korespondence s paní ředitelkou Alenou Suchou, [cit. 2016-03-01].

⁸¹ Velvyslanectví České republiky v Paříži [online]. [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/paris/cz/frankofonie/frankofonie/marie_chatardova_na_15_summitu_oif_v.html

Tyto kusé informace ze stránek Velvyslanectví ČR v Paříži nám částečně vyvrací naši hypotézu, že ČR nemůže ovlivnit chod organizace ani otázky politické. Vidíme, že ČR dostala možnost prezentovat priority ČR na schůzi minimálně jednoho z orgánů Frankofonie a tím pádem alespoň nepřímo ovlivňovat fungování organizace.

3.6 Zastoupení ČR u operátorů Frankofonie

Pokud mluvíme o souvislosti operátorů Frankofonie a ČR, musíme zmínit zastoupení České republiky v Univerzitní agentuře Frankofonie. Jejím členem je Karlova univerzita v Praze. Pokud se instituce chce stát členem, musí splňovat určité podmínky. Ministerstvo zahraničních věcí ČR na svých webových stránkách uvádí, že je nutno mít statut nezávislé právnické osoby, disponovat dvojitou akreditací (pro samotnou instituci a pro udílení diplomů), dokázat existenci samostatného profesorského sboru, udílet diplomy v nejméně dvou cyklech vysokoškolského vzdělání a prokázat se nejméně 3 ročníky již promovanych studentů. Dále je třeba předložit důkaz o odborných publikacích profesorského sboru a nabídnout nejméně dva studijní programy ve francouzštině v jiném oboru než francouzská studia (lingvistika, překladatelství, tlumočnictví...). V neposlední řadě jsou posuzována další kritéria jako je velikost instituce, pověst instituce a význam pro Frankofonii, podpoření mezinárodní spolupráce a další.⁸²

Co se týče mezinárodního sdružení frankofonních starostů, žádná obec ani město v České republice není jeho členem, existuje však množství spojení mezi českými a frankofonními městy, jako je například partnerství mezi Českými Budějovicemi a městem Lorient ve francouzské Bretani.

TV5 se dá na našem území naladit přinejmenším přes internet a spojitost se Senghorovou univerzitou v Alexandrii jsme již nenašli žádnou.

⁸² *Ministerstvo zahraničních věcí ČR*, [online]. [cit. 2016-04-24]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/paris/cz/frankofonie/operatori_frankofonie/univerzitni_agentura_frankofonie.html

4. JAZYKOVÝ ROZBOR TERMINOLOGIE S GLOSÁŘEM

V následující kapitole vytvoříme francouzsko-český glosář, tedy jakýsi dílčí slovník pro naši obast. Slova si věcně rozdělíme do několika kategorií. Vybírali jsme je z literatury a zdrojů, které jsme používali během psaní práce, především však z oficiálních dokumentů Frankofonie (např. Charta Frankofonie).

Při nacházení českých překladů pro francouzská označení máme dvě základní možnosti. Zaprvé může nastat varianta, že žádný překlad neexistuje. V tom případě vytvoříme překlad autorský. Zadruhé se může stát, že je již překlad zavedený, a v tom případě máme opět dvě možnosti. Buď navrhovaný překlad přijmeme a implantujeme do našeho glosáře, nebo jej nepřijmeme a navrhujeme jinou alternativu.

Při ověřování překladů i při vymýšlení nových označení použijeme stejné postupy. Zaprvé použijeme zdroje v českém jazyce, které k našemu tématu existují. Takovými zdroji mohou být například webové stránky Francouzského Institutu v Praze, různá ministerstva ČR, nebo literatura psaná v češtině. Existují také dvě bakalářské práce na související téma. My se pak v těchto zdrojích pokusíme nalézt hledané ekvivalenty. Při vymýšlení autorských překladů můžeme použít překlad doslovný, nebo se inspirovat (například při překládání názvu orgánů můžeme čerpat inspiraci u další mezinárodních organizací jako je například Evropská unie, které mají své české ekvivalenty již dlouhodobě zavedeny).

Eva Gicherichová psala o Mezinárodní organizaci Frankofonie, její historii, struktuře, fungování a cílech a Andrea Marešová pojednává na téma „Vývoj koncepce frankofonie od šedesátých let 20. století“. V obou dvou pracích již nalezneme řadu návrhů na překlad, které do té doby neexistovaly, více jich využijeme od Gigerichové, protože se nám témata překrývají.

Dále použijeme dva typy slovníků, výkladové a překladové. Zaprvé *Larousse*, internetový výkladový slovník francouzského jazyka, a internetový Slovník spisovného jazyka českého. Druhým typem pak budou slovníky překladové - obecný a odborný (právnícký). Slovníky výkladové budeme používat pro pochopení obsahu termínu a překladové slovníky pak k nalezení českého ekvivalentu.

V levém sloupci vidíme původní označení ve francouzském jazyce, v pravém sloupci pak překlad do jazyka českého. Kategorie jsou označené v modrém poli.

Termíny již zavedené označíme kurzívou, nově vytvořená označení zvýrazníme hvězdičkou.

Francouzsky	Česky
Les institution de la Francophonie et relatifs	Instituce Frankofonie a související
<i>Organisation internationale de la Francophonie</i>	<i>Mezinárodní organizace Frankofonie</i>
<i>Conférence des chefs d'État et de gouvernement (Sommet)</i>	<i>Summit hlav států a vlád frankofonních zemí (summit Frankofonie)</i>
Conférence	Konference
– <i>Conférence ministérielle de la Francophonie</i>	– <i>Ministerská konference Frankofonie</i>
– <i>Conférence des ministres de l'Éducation des pays ayant le français en partage</i>	– <i>Konference ministrů školství frankofonních zemí⁸³</i>
– <i>Conférence des ministres de la Jeunesse et des Sports des pays ayant le français en partage</i>	– <i>Konference ministrů mládeže a sportu frankofonních zemí*⁸⁴</i>
– <i>Conférence francophone des organisations internationales non gouvernementales</i>	– <i>Frankofonní konference mezinárodních nevládních organizací*⁸⁵</i>
Conseil	Rada
– <i>Conseil permanent de la Francophonie</i>	– <i>Stálá rada Frankofonie</i>

⁸³ Překlad Gigerichové „Konference ministrů školství užívajících francouzský jazyk“ se nám zdá nepřesný, námi vybraný překlad nalezneme v bakalářské práci Andrey Marešové na téma „Vývoj koncepce frankofonie od 60. let 20. století“.

⁸⁴ Gigerichová i Marešová uvádí jen „Konference ministrů mládeže a sportu“, my se pro zachování soudržnosti opřeme o zavedený překlad druhé stále ministerské konference, částečně se tedy jedná již o zavedený překlad a částečně o překlad autorský.

⁸⁵ Gigerichová ve svém glosáři překládá „organisations“ jako „instituce“, my zůstaneme opět u tradičního překlad „organizace“, který nám nabízí všechny konzultované slovníky, navíc po konzultaci slovníku výkladového pro jazyk český, se nám její překlad zdá významově posunutý.

- Conseil de coopération	- Rada pro spolupráci*
<i>Assemblée parlementaire de la francophonie</i>	<i>Parlamentní shromáždění frankofonie</i>
<i>Secrétaire général de la Francophonie.</i>	<i>Generální tajemník Frankofonie</i>
<i>Opérateur</i>	<i>Operátor⁸⁶</i>
<i>Agence universitaire de la Francophonie</i>	<i>Univerzitní agentura Frankofonie</i>
<i>Université Senghor d'Alexandrie</i>	<i>Senghorova univerzita v Alexandrii⁸⁷</i>
<i>Association internationale des maires francophones</i>	<i>Mezinárodní sdružení frankofonních starostů⁸⁸</i>
<i>Représentations permanentes</i>	<i>Stálá zastoupení</i>
<i>Bureaux régionaux</i>	<i>Regionální kanceláře</i>
<i>Commissions du Conseil permanent de la Francophonie</i>	<i>Výbory Stále rady Frankofonie</i>
<i>Administrateur</i>	<i>Správce⁸⁹</i>
La coopération francophone	Frankofonní spolupráce
<i>Association</i>	<i>Asociace, sdružení</i>

⁸⁶ MZV má zavedený termín „operátor“, Gigerichová používá termín operatér, ten se nám zdá méně vhodný

⁸⁷ Příkladíme se k překladu od Gigerichové, protože na stránkách MZV můžeme nalézt několik variant, tudíž vidíme, že ustálený překlad není stoprocentně zavedený. Překlady ze stránek MZV (Senghorská univerzita/Univerzita v Senghor/Univerzita Senghor) nám přijdou nepřesné a lehce zavádějící, zdá se, jako by spíše odkazovali k místu „Senghor“, víme ale, že Senghor je jeden z otců zakladatelů Frankofonie.

⁸⁸ Gigerichová uvádí název „Mezinárodní asociace starostů Frankofonie“, jedná se o synonymum, my zůstaneme u zavedeného termínu MZV.

⁸⁹ Gigerichová navrhuje označení „Výkonný správní úředník“, nám se zdá toto označení zbytečně komplikované, slovník překladový obecný i slovník překladový právnických nabízejí variantu „správce“, slovo správce v jazyce českém odpovídá popisu funkce rozebíraného „Administrateur“ a tudíž volíme tuto variantu.

– <i>Association internationale des journalistes de langue française</i>	– <i>Mezinárodní asociace novinářů francouzského jazyka⁹⁰</i>
– <i>Association des sociologues de la langue française</i>	– <i>Asociace sociologů francouzského jazyka</i>
– <i>Association internationale pour la culture française a l'étranger</i>	– <i>Mezinárodní asociace pro francouzskou kulturu v zahraničí</i>
– <i>Association des universités partiellement ou entièrement de langue française</i>	– <i>Sdružení univerzit částečně či plně užívajících francouzský jazyk</i>
Union	Unie
– <i>Union africaine et malgache</i>	– <i>Africká a madagaskarská unie</i>
– <i>Union culturelle française</i>	– <i>Francouzská kulturní unie</i>
– <i>Union française</i>	– <i>Francouzská unie</i>
– <i>Union africaine et malgache de coopération économique</i>	– <i>Africká a madagaskarská unie pro ekonomickou spolupráci</i>
<i>Communauté française</i>	<i>Francouzské společenství</i>
<i>Ministère de la Coopération</i>	<i>Ministerstvo spolupráce</i>
<i>Organisation commune africaine et malgache</i>	<i>Společná organizace africká a madagaskarská</i>
<i>Agence de coopération culturelle et technique</i>	<i>Agentura pro kulturní a technickou spolupráci</i>
<i>Institut de la Francophonie pour le développement durable</i>	<i>Institut Frankofonie pro trvale udržitelný rozvoj*</i>
Les documents	Dokumenty
<i>Convention portant création de l'ACCT</i>	<i>Smlouva o vzniku ACCT*</i>

⁹⁰ Gigerichová navrhuje překlad „Mezinárodní asociace novinářů a tisku francouzského jazyka“, přikládáme se k verzi od Marešové

Accords de coopération	Dohody o spolupráci*
<i>Charte de la Francophonie</i>	<i>Charta Frankofonie</i>
Statuts et Modalités d'adhésion	Statuty států a vlád a podmínky přijetí*
Statuts des états et gouvernements	Statuty států a vlád
<i>Membre de plein droit</i>	<i>Řádný člen⁹¹</i>
<i>Membre associé</i>	<i>Přidružený člen</i>
<i>Observateur</i>	<i>Pozorovatel</i>
<i>Invité spécial</i>	<i>Zvláštní host</i>
Divers	Další
<i>Fonds multilatéral unique</i>	<i>Jednotný multilaterální fond</i>
<i>Jeux de la Francophonie</i>	<i>Hry Frankofonie</i>
<i>Journées de la Francophonie</i>	<i>Dny Frankofonie</i>

⁹¹ Ministerstvo zahraničních věcí ČR má zavedený překlad „řádný člen“, ke kterému se přikláníme, Gigerichová navrhuje alternativu „plnoprávný člen“

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo představení Mezinárodní organizace Frankofonie (historie, institucionální struktura, cíle a aktivity, právní základ), vyhledání a vyhodnocení aktivit České republiky v rámci OIF a v neposlední řadě jazykový rozbor terminologie z oblasti frankofonie s dvoujazyčným glosářem.

Cíl práce byl splněn, organizace byla představena ze všech vybraných úhlů pohledu, aktivity jsme vyhledali a vyhodnotili a po jazykovém rozboru jsme sestavili glosář.

Původně měla být teoretická část podstatně kratší. Hned v úvodu studia materiálů ale vyšlo najevo, že téma je velmi komplikované a že k proniknutí do problematiky frankofonie je třeba začít od úplných základů, kterým v našem případě bylo rozebrání pojmu „frankofonie“. Samotné slovo frankofonie způsobilo hned zpočátku nejasnosti kvůli své ortografii. Při studiu materiálů jsme narazili na dvojí ortografii, poprvé s počátečním písmenem malým a podruhé s velkým.

Překvapením při zpracovávání části o historii bylo, že samotná Mezinárodní organizace Frankofonie je velice mladou organizací, vznikla až v roce 2005, přičemž za rok svého vzniku označuje OIF spíše rok 1970, tedy rok vzniku ACCT, institucionálního předchůdce OIF.

Existující rozdíl mezi strukturou Frankofonie a strukturou Mezinárodní organizace Frankofonie nám způsobil komplikace při vysvětlování institucionální struktury. Při jeho vysvětlování jsme se museli začít intenzivněji zabývat překládáním, protože jsme tuto podkapitulu zpracovávali především z oficiálních zdrojů Frankofonie, tudíž z francouzsky psaných zdrojů, museli jsme vyřešit, jak přeložit oficiální názvy příslušných orgánů a institucí. Na žádné větší komplikace při překládání jsme však nenarazili, termíny jako *conseil*, *sommet*, *conférence* a další jsou již v českém jazyce zavedené a velká část názvů má již své české ekvivalenty.

Česká republika byla tématem celé druhé kapitoly. Nastínili jsme si vývoj česko-francouzských vztahů a dozvěděli jsme se pár dat o výuce francouzského jazyka na našem území. Zjistili jsme, že velice důležitým obdobím pro rozvoj česko-francouzských vztahů bylo období první republiky, kdy se díky historickým událostem vytvořily mezi těmito dvěma národy vřelé vztahy, a tak bylo toto období příznivé pro výuku francouzštiny a rozšiřování povědomí o frankofonii. Můžeme dokonce říci, že frankofonie byla v době první republiky velice populární. Pokračovali jsme přístupem ČR do OIF, nejza-

jínavější informace jsme našli v deníku Právo, jelikož mu na toto téma poskytl rozhovor sám Generální tajemník Frankofonie. Zajímavá byla myšlenka, že Česká republika je jakýmsi prostředníkem při řešení vztahů západ - východ, protože Česká republika je jedna ze zemí, které od roku 1989 procházejí radikální transformací, a tudíž stojí na pomyslném rozhraní mezi frankofonními zeměmi západu a východu.

Třetí kapitola už byla částí praktickou, založená na rešerši aktivit České republiky v rámci OIF. Zdroji byly internetové stránky, a to kvůli větší aktuálnosti. Další důležité informace jsme čerpali také z osobních kontaktů s povolanými lidmi. Našli jsme minimálně čtyři aktivity, což považujeme za úspěch, nicméně negativem zůstává, že některé z nich již neprobíhají, nebo jsou minimálně pozastaveny na dobu neurčitou. Našli jsme i aktivity, které OIF finančně zajišťoval, což jsme považovali za kladný výstup našeho členství, lehké zklamání však vyplývá z poznatku, že tato přímá spolupráce mezi OIF a ČR není pravidelná a dlouhodobá, ale spíše nárazová, dle potřeb.

Takovou potřebou bylo svého času předsednictví České republiky v Radě EU v roce 2009. V této době byl velký zájem na vzdělávání českých úředníků ve francouzském jazyce. Přípravný seminář na testy EPSO, který byl také hrazený ze strany OIF, proběhl poprvé a prozatím naposledy v roce 2012. U těchto dvou aktivit vidíme opadnutí zájmu spíše ze strany České republiky než ze strany OIF, protože jsme se dozvěděli, že OIF by byla ochotna i nadále financovat semináře ve francouzském jazyce. I přestože to není využíváno, nabídka ze strany OIF opět platí.

Pasivita České republiky je vidět i na další aktivitě, kterou jsou Dny Frankofonie, na které je ČR každý ročník zvána, ale zúčastnila se pouze jednou, a to v roce 2001. I přestože to vyžaduje finanční spoluúčast státu, možnost soutěžit na hrách můžeme brát jako příležitost pro ČR prosadit se v mnoha disciplínách na mezinárodní scéně. Důvody nezájmu České republiky jsou nám bohužel neznámé. Dny Frankofonie už jsou jen okrajovou záležitostí, protože s OIF jako takovým přímo nesouvisí, tedy alespoň co se programu v ČR týče. I přestože se Dny Frankofonie u nás slaví, nejedná se o akce organizované či financované OIF. Souvislost je tedy čistě tematická.

Hypotézu o tom, že ČR bude moci čerpat benefity z programů a aktivit OIF, jsme potvrdili. Dále jsme předpokládali, že Česká republika nebude mít možnost zapojovat se do politického chodu organizace. Tato hypotéza se nám částečně vyvrátila, v podkapitole 3.5 jsme si uvedli hned několik příležitostí, kdy ČR využila možnosti

a zúčastnila se schůzí orgánů Frankofonie, kde dokonce prezentovala své priority v rámci OIF. I když se jedná jen o nepřímý vliv, protože jak jsme si vysvětlili při rozboru statutů, ČR nemá hlasovací právo (odsud jen „částečné“ vyvrácení hypotézy), jedná se o pozitivní zjištění, jelikož nám demonstruje zájem a aktivitu ČR v OIF.

Zakončením práce pak byl jazykový rozbor termínů z oblasti frankofonie s francouzsko-českým glosářem, ve kterém jsme si přehledně shrnuli klíčová označení pro oblast frankofonie, potažmo Mezinárodní organizace Frankofonie. Glosář vznikl v průběhu psaní, protože na zmíněná označení jsme naráželi při tvoření práce a byla potřeba obratem hledat české ekvivalenty.

Cílem práce bylo vyhodnocení přínosu členství ČR v OIF. Přestože Česká republika nemá velký prostor pro prosazování vlastních zájmů na půdě OIF, má možnost čerpat z řady programů, které OIF nabízí. Můžeme z toho vyčíst snahu OIF o naplňování vlastních cílů. Jedná se o oboustraně výhodné aktivity. OIF naplňuje své cíle, například o rozvoji francouzského jazyka a mnohojazyčnosti a občané České republiky se mohou v rámci toho vzdělávat a rozvíjet. I přes to, že procento frankofonní populace v ČR a povědomí o existenci Mezinárodní organizace Frankofonie je relativně malé, vyhledané aktivity si své zájemce vždy našly. Francouzský jazyk i frankofonie mají v České republice své místo, a proto je třeba se touto tematikou i nadále zabývat.

RESUMÉ

La thèse „Organisation internationale de la Francophonie et la République tchèque : Une analyse terminologique“ disserte de l’Organisation internationale de la Francophonie (OIF) elle-même et de la relation de la République tchèque (RT) et OIF. La thèse est finie par une analyse linguistique de la terminologie relative à la francophonie.

La thèse est divisée en quatre chapitres. Son but est de trouver et d’analyser les activités organisées ou financées par l’OIF, qui se déroulent en RT. Le but secondaire est d’analyser la terminologie de la francophonie et de vérifier ou de créer des traductions du français en langue tchèque.

Le premier chapitre commence avec une analyse du terme « francophonie ». Le terme est apparu en 1880 mais il était peu utilisé jusqu’à sa renaissance en 1962. En parlant de la francophonie, il faut diviser deux types d’orthographe : Francophonie avec un F majuscule désigne le sens institutionnel du terme et francophonie avec un f minuscule représente le mot dans le sens géographique, spirituel et sémantique. Ensuite, l’histoire de la francophonie et de sa coopération est décrite. L’Organisation internationale de la Francophonie s’est développée pendant plus de 100 ans, le premier cadre institutionnel s’est formé en 1946 comme l’Union française et cette union a changé sa forme trois fois, pour la dernière fois en 2005, quand l’Agence de coopération culturelle et technique s’est transformée en Organisation internationale de la Francophonie.

La Charte de la Francophonie est le document le plus important dans le domaine de la francophonie et pour ladite organisation et elle nous a aidés à écrire une partie de cette thèse. La charte nous explique la structure institutionnelle de la Francophonie et toutes les qualités des institutions et des instances de la Francophonie.

La partie suivante de cette thèse décrit les objectifs et les activités de l’OIF. Pour notre sujet, les domaines les plus importants dans lesquels l’OIF s’engage, sont la langue française et multilinguisme, diversité et développements culturels, éducation et formation et finalement engagement des jeunes. Ces catégories sont pertinentes parce que nous avons trouvé des activités organisées ou financées par l’OIF en RT, qui permettent d’atteindre des objectifs dans les domaines mentionnés. Il s’agit de séminaires préparatoires pour les examens à l’EPSO destinés aux citoyens de la RT, des

cours de langue française pour les fonctionnaires, des Jeux de la Francophonie pour les jeunes artistes et sportifs et finalement des Journées de la Francophonie destinées à tous les citoyens de la RT. Toutes ces activités sont décrites dans le troisième chapitre.

La République tchèque fait partie du cadre institutionnel de la Francophonie depuis 1999 et elle a un statut d'observateur. Il y a quatre types de statuts, le statut d'observateur est destiné aux pays où la francophonie n'est pas assez répandue et n'est qu'une langue secondaire et donc son usage n'est que sporadique. Les pays « vraiment francophones » peuvent obtenir soit le statut d'un membre associé, soit le statut d'un membre de plein droit. Le membre associé a un degré initial pour devenir membre de plein droit. En changeant ces deux statuts, la qualité francophone du pays est vérifiée d'une manière détaillée. Le dernier statut s'appelle invité spécial et il est accordé seulement à l'occasion du Sommet et à titre temporaire.

Le deuxième chapitre est dédié à la francophonie au sein de la République tchèque, aux relations historiques de la RT et la France, berceau de la francophonie. La période importante pour ces relations était la Première république tchécoslovaque, puisque la France a soutenu le combat pour l'indépendance de la Bohême après la première guerre mondiale et elle a donc eu une part importante dans la création de cette république. Les événements suivants du 20ème siècle (la deuxième guerre mondiale et la période du communisme) avaient un impact néfaste non seulement sur l'enseignement de la langue française dans notre pays mais aussi sur les relations étroites avec la France. En ce qui concerne l'adhésion de la RT à l'OIF, le secrétaire générale de l'OIF voit une opportunité pour la RT de créer un espace pour dialoguer entre les pays de la francophonie du nord (France, Canada, Suisse, Belgique, etc.) et les pays qui sont jusqu'à aujourd'hui en train d'être transformés (les pays post communistes).

L'analyse linguistique a été fondée sur la vérification ou l'invention des équivalents des termes relatifs à la francophonie, qui sont à l'origine en français (la majorité des sources disponibles est en français) et nous les installons alors dans la terminologie tchèque. Nous avons créé un glossaire avec les termes dans les deux langues, divisés selon leur sens, chaque catégorie est marquée en bleu.

Le but de la thèse a été accompli parce que nous avons bien trouvé les activités exigées, même s'ils ne sont pas vraiment actuels et pas nombreux, ce qui n'est pas satisfaisant. Le

but secondaire a été aussi accompli parce que nous avons trouvé toutes les désignations requises.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ

Literatura

DENIAU, Xavier. *La francophonie*. Paříž: Presses Universitaires de France, 1983, 4.edice upravena v roce 1998. ISBN 2-13-046844-6.

FENCLOVÁ Marie a Dagmar KOLÁŘÍKOVÁ, *La francophonie en Europe centrale et pour l'Europe centrale*, Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2011. ISBN 978-80-7043-996-8.

LE MARCHAND Véronique, *La francophonie*. Toulouse 2006, Éditions MILAN. ISBN 2-7459-1957-1.

LENDEROVÁ Milena, *Pays de l'houblon, pays du vin. Quelques réflexions sur les relations culturelles franco-tchèques*, Univerzita Pardubice, 2009. ISBN 978-80-7395-223-5.

NÁLEVKA, Vladimír, *Čas soumraku: Rozpad koloniálních impérií po druhé světové válce*, Praha: Nakladatelství TRITON, s.r.o., 2004. ISBN 80-7254-495-0.

RAKOVÁ Zuzana, *Francophonie de la population tchèque 1848-2008*, Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5519-3.

TRÉAN Claire, *La francophonie*. Paříž: Le Cavalier Bleu, 2006. ISBN 2-84670-131-8.

VALANTIN, Christian, *Une histoire de la Francophonie (1970-2010)*, Paris: Éditions Belin, 2010, ISBN 978-2-7011-5577-7.

Internetové zdroje

Dějepis.com, dostupné z: <http://www.dejepis.com/>

Euroskop, dostupné z: <https://www.euroskop.cz/>

Francouzský institut, dostupné z: <http://www.ifp.cz/>

Hry Frankofonie (*Les jeux de la Francophonie*), dostupné z:

<https://www.jeux.francophonie.org/>

Internetový slovník Larousse, dostupné z: <http://www.larousse.fr/>

Les outre-mer, dostupné z: <http://www.outre-mer.gouv.fr/>

Mezinárodní dny Frankofonie (*Journée internationale de la Francophonie*), dostupné z: <http://www.20mars.francophonie.org/>

Mezinárodní dny Frankofonie, dostupné z: <http://www.dnyfrankofonie.cz/>

Mezinárodní organizace Frankofonie, dostupné z: <http://www.francophonie.org/>

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, dostupné z: <http://www.mzv.cz/jnp/>

Slovník spisovného jazyka českého, dostupné z: <http://ssjc.ujc.cas.cz/>

Webové stránky Francouzských Aliancí, dostupné z: <http://www.alliancefrancaise.cz/>

Slovníky

KOLEKTIV, *Lingea velký slovník francouzsko-český a česko-francouzský*. Nakladatelství Lingea v Brně, 2007. ISBN 978-80-87062-05-0

LARIŠOVÁ, Markéta. *Francouzsko-český česko-francouzský právní slovník*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2008. ISBN 978-80-7380-111-3.

Larousse dictionnaires de française – online verze, dostupné z: <http://www.larousse.fr/>

Larousse dictionnaire de la langue française : Lexis. 76 000 mots, Paris: Larousse, 1992, ISBN: 2-03-320219-4.

Le nouveau Petit Robert de la langue française, elektronická verze, 2009.

Slovník spisovného jazyka českého, dostupné z: <http://ssjc.ujc.cas.cz/>

Články

LANDOVSKÁ, Helena. Chceme dát ČR příležitost ukázat světu své bohatství, *Právo*. 1999, str.9, ISSN 1211-2119.

ZBOŽÍNEK, Jaroslav. ČR může přispět k dialogu Východ-Západ. *Právo*. 1999, str.9, ISSN 1211-2119.

Oficiální dokumenty OIF

XVe Conférence des chefs d'État et de gouvernement des pays ayant le français en partage, *Cadre stratégique de la Francophonie 2015-2022* Dakar (Sénégal), 2014. [online]. [cit. 2015-10-18]. Dostupné z:

http://www.francophonie.org/IMG/pdf/sommet_xv_csf_2015_2022.pdf

Conférence ministérielle de la Francophonie, *Charte de la Francophonie*, 2005. [online]. [cit. 2015-10-18]. Dostupné z:

http://www.francophonie.org/IMG/pdf/charte_francophonie.pdf

Organisation internationale de la Francophonie, *Programmation 2015-2018*. Paris, 2015. [online]. [cit. 2015-10-18]. Dostupné z:

<http://www.francophonie.org/IMG/pdf/programmation-nouvelle-web.pdf>

Sommet de la Francophonie, *Statuts et modalités d'adhésion*, adoptés 2002 et amendés 2006 [online]. [cit. 2015-10-18]. Dostupné z:

http://www.francophonie.org/IMG/pdf/adhesion_bucarest_2006-2-2.pdf

Kvalifikační práce

GIGERICHOVÁ, Eva. Bakalářská práce, *Mezinárodní organizace Frankofonie – historie, struktura, fungování a cíle*. České Budějovice, 2010. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Fakulta filozofická.

MAREŠOVÁ, Andrea, *Vývoj koncepce frankofonie od 60. let 20. Století*, Praha, 2010. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze. Fakulta filozofická.

Zdroje příloh

korespondence s Danielem Putíkem

La documentation française, [online]. [cit. 2015-10-18]. Dostupné z:

<http://www.ladocumentationfrancaise.fr/dossiers/francophonie/oif.shtml>

Les outre-mer, [online]. [cit. 2016-04-06]. Dostupné z: <http://www.outre-mer.gouv.fr/?-decouvrir-l-outre-mer.html>

Organisation internationale de la Francophonie, [online]. [cit. 2016-03-28]. Dostupné z: <http://www.francophonie.org/Charte-de-la-Francophonie.html>

Organisation internationale de la Francophonie, [online]. [cit. 2015-10-31]. Dostupné z: <http://www.francophonie.org/-80-Etats-et-gouvernements-.html>

Organisation internationale de la Francophonie, [online]. [cit. 2015-10-31]. Dostupné z: <http://www.francophonie.org/-80-Etats-et-gouvernements-.html>

Organisation internationale de la Francophonie, [online]. [cit. 2015-11-7]. Dostupné z: http://www.francophonie.org/IMG/pdf/organigramme_structure_13012015.pdf

Organisation internationale de la Francophonie, [online]. [cit. 2015-11-5]. Dostupné z: <http://www.francophonie.org/carto.html>

Organisation internationale de la Francophonie, [online]. [cit. 2015-11-10]. Dostupné z: <http://www.francophonie.org/Estimation-des-francophones.html>

Organisation internationale de la Francophonie, [online]. [cit. 2015-11-10]. Dostupné z: <http://www.francophonie.org/Estimation-des-francophones.html>

RAKOVÁ Zuzana, *Francophonie de la population tchèque 1848-2008*, Brno: Masarykova univerzita, 2011. str. 163.

Sommet de la Francophonie, *Statuts et modalités d'adhésion*, adoptés 2002 et amendés 2006 [online]. [cit. 2015-10-18]. Dostupné z: http://www.francophonie.org/IMG/pdf/adhesion_bucarest_2006-2-2.pdf

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1.: Zámořská území Francie

ZÁMOŘSKÁ ÚZEMÍ FRANCIE	
les départements et régions d'outre mer	
1.	Guadelope
2.	Guyane
3.	Martinique
4.	La Réunion
5.	Mayotte
les collectivités d'outre mer	
6.	Nouvelle-Calédonie
7.	Polynésie française
8.	Saint-Barthélemy
9.	Saint-Martin
10.	Saint-Pierre-et-Miquelon
11.	Terres Australes et Antarctiques Françaises
12.	Waliis et Futuna

Zdroj: Les outre-mer, [online]. [cit. 2016-04-06]. Dostupné z:

<http://www.outre-mer.gouv.fr/?-decouvrir-l-outre-mer-.html>

Příloha č. 2: Charta Frankofonie

Charte de la Francophonie

adoptée par la Conférence ministérielle de la Francophonie

Antananarivo, le 23 novembre 2005

Préambule

La Francophonie doit tenir compte des mutations historiques et des grandes évolutions politiques, économiques, technologiques et culturelles qui marquent le XXIe siècle pour affirmer sa présence et son utilité dans un monde respectueux de la diversité culturelle et linguistique, dans lequel la langue française et les valeurs universelles se développent et contribuent à une action multilatérale originale et à la formation d'une communauté internationale solidaire.

La langue française constitue aujourd'hui un précieux héritage commun qui fonde le socle de la Francophonie, ensemble pluriel et divers. Elle est aussi un moyen d'accès à la modernité, un outil de communication, de réflexion et de création qui favorise l'échange d'expériences.

Cette histoire, grâce à laquelle le monde qui partage la langue française existe et se développe, est portée par la vision des chefs d'État et de gouvernement et par les nombreux militants de la cause francophone et les multiples organisations privées et publiques qui, depuis longtemps, oeuvrent pour le rayonnement de la langue française, le dialogue des cultures et la culture du dialogue.

Elle a aussi été portée par l'Agence de coopération culturelle et technique, seule organisation intergouvernementale de la Francophonie issue de la Convention de Niamey en 1970, devenue l'Agence de la Francophonie après la révision de sa charte à Hanoi, en 1997.

Afin de donner à la Francophonie sa pleine dimension politique, les chefs d'État et de gouvernement, comme ils en avaient décidé à Cotonou en 1995, ont élu un Secrétaire général, clé de voûte du système institutionnel francophone, de même que la Conférence ministérielle, en 1998 à Bucarest, a pris acte de la décision du Conseil permanent d'adopter l'appellation « Organisation internationale de la Francophonie ».

À Ouagadougou, en 2004, réunis en Xe Sommet, les chefs d'État et de gouvernement ont approuvé les nouvelles missions stratégiques de la Francophonie et ont pris la décision de parachever la réforme institutionnelle afin de mieux fonder la personnalité juridique de l'Organisation internationale de la Francophonie et de préciser le cadre d'exercice des attributions du Secrétaire général.

Tel est l'objet de la présente Charte, qui donne à l'ACCT devenue Agence de la Francophonie, l'appellation d'Organisation internationale de la Francophonie.

Titre I : Des objectifs

Article 1 : Objectifs

La Francophonie, consciente des liens que crée entre ses membres le partage de la langue française et des valeurs universelles, et souhaitant les utiliser au service de la paix, de la coopération, de la solidarité et du développement durable, a pour objectifs d'aider : à l'instauration et au développement de la démocratie, à la prévention, à la gestion et au règlement des conflits, et au soutien à l'État de droit et aux droits de l'Homme ; à l'intensification du dialogue des cultures et des civilisations ; au rapprochement des peuples par leur connaissance mutuelle ; au renforcement de leur solidarité par des actions de coopération multilatérale en vue de favoriser l'essor de leurs économies ; à la promotion de l'éducation et de la formation. Le Sommet peut assigner d'autres objectifs à la Francophonie.

La Francophonie respecte la souveraineté des États, leurs langues et leurs cultures. Elle observe la plus stricte neutralité dans les questions de politique intérieure.

Les institutions de la présente Charte concourent, pour ce qui les concerne, à la réalisation de ces objectifs et au respect de ces principes.

Titre II : De l'organisation institutionnelle

Article 2 : Institutions et opérateurs

Les institutions de la Francophonie sont :

1. Les instances de la Francophonie :

- La Conférence des chefs d'État et de gouvernement des pays ayant le français en partage, ci-après appelée le « Sommet » ;

- La Conférence ministérielle de la Francophonie, ci-après appelée « Conférence ministérielle » ;
- Le Conseil permanent de la Francophonie, ci-après appelé « Conseil permanent ».

2. Le Secrétaire général de la Francophonie.

3. L'Organisation internationale de la Francophonie (OIF).

4. L'Assemblée parlementaire de la Francophonie (APF), qui est l'Assemblée consultative de la Francophonie.

5. Les opérateurs directs et reconnus du Sommet, qui concourent, dans les domaines de leurs compétences, aux objectifs de la Francophonie tels que définis dans la présente Charte :

- l'Agence universitaire de la Francophonie (AUF) ;
- TV5, la télévision internationale francophone ;
- l'Université Senghor d'Alexandrie ;
- l'Association internationale des maires et responsables des capitales et des métropoles partiellement ou entièrement francophones (AIMF).

6. Les Conférences ministérielles permanentes : la Conférence des ministres de l'Éducation des pays ayant le français en partage (Confémen) et la Conférence des ministres de la Jeunesse et des Sports des pays ayant le français en partage (Conféjes).

Article 3 : Sommet

Le Sommet, instance suprême de la Francophonie, se compose des chefs d'État et de gouvernement des pays ayant le français en partage. Il se réunit tous les deux ans.

Il est présidé par le chef d'État ou de gouvernement du pays hôte du Sommet jusqu'au Sommet suivant.

Il statue sur l'admission de nouveaux membres de plein droit, de membres associés et de membres observateurs à l'OIF.

Il définit les orientations de la Francophonie de manière à assurer son rayonnement dans le monde.

Il adopte toute résolution qu'il juge nécessaire au bon fonctionnement de la Francophonie et à la réalisation de ses objectifs.

Il élit le Secrétaire général, conformément aux dispositions de l'article 6 de la présente Charte.

Article 4 : Conférence ministérielle

La Conférence ministérielle se compose de tous les membres du Sommet. Chaque membre est représenté par le ministre des Affaires étrangères ou le ministre chargé de la Francophonie, ou son délégué. Le Secrétaire général de la Francophonie siège de droit à la Conférence ministérielle, sans prendre part au vote.

La Conférence ministérielle est présidée par le ministre des Affaires étrangères ou le ministre chargé de la Francophonie du pays hôte du Sommet, un an avant et un an après celui-ci.

La Conférence ministérielle se prononce sur les grands axes de l'action multilatérale francophone.

La Conférence ministérielle prépare le Sommet. Elle veille à l'exécution des décisions arrêtées par le Sommet et prend toutes initiatives à cet effet. Elle adopte le budget et les rapports financiers de l'OIF ainsi que la répartition du Fonds multilatéral unique.

La Conférence ministérielle nomme le Commissaire aux comptes de l'OIF et du FMU. Sur saisine d'un État membre ou d'un gouvernement participant, la Conférence ministérielle demande au Secrétaire général de fournir toute information concernant l'utilisation du Fonds.

La Conférence ministérielle définit les conditions dans lesquelles les commissaires aux comptes des opérateurs sont appelés à coopérer avec le Commissaire aux comptes de l'OIF et du FMU.

La Conférence ministérielle recommande au Sommet l'admission de nouveaux membres et de nouveaux membres associés ou observateurs, ainsi que la nature de leurs droits et obligations.

La Conférence ministérielle fixe les barèmes des contributions statutaires à l'OIF.

La Conférence ministérielle peut décider de déplacer le siège de l'OIF.

La Conférence ministérielle nomme les liquidateurs.

La Conférence ministérielle crée tout organe subsidiaire nécessaire au bon fonctionnement de l'OIF.

Les modalités de fonctionnement de la Conférence ministérielle sont précisées dans son Règlement intérieur.

Article 5 : Conseil permanent de la Francophonie

Le Conseil permanent est l'instance chargée de la préparation et du suivi du Sommet, sous l'autorité de la Conférence ministérielle.

Le Conseil permanent est composé des représentants personnels dûment accrédités par les chefs d'États ou de gouvernements membres du Sommet.

Le Conseil permanent est présidé par le Secrétaire général de la Francophonie. Il se prononce sur ses propositions et le soutient dans l'exercice de ses fonctions.

Le Conseil permanent de la Francophonie a pour missions :

- de veiller à l'exécution des décisions prises par la Conférence ministérielle ;
- d'examiner les propositions de répartition du FMU ainsi que l'exécution des décisions d'affectation ;
- d'examiner les rapports financiers et les prévisions budgétaires de l'OIF ;
- d'examiner et d'adopter l'ordre du jour provisoire des réunions de la Conférence ministérielle ;
- de faire rapport à la Conférence ministérielle sur l'instruction des demandes d'adhésion ou de modification de statut ;
- d'exercer son rôle d'animateur, de coordonnateur et d'arbitre. Il dispose à cet effet des commissions suivantes : la commission politique, la commission économique, la commission de coopération et de programmation, et la commission administrative et financière. Ces commissions sont présidées par un représentant d'un État ou d'un gouvernement membre, qu'il désigne sur proposition de la commission concernée ;
- d'adopter le statut du personnel et le règlement financier ;
- d'examiner et d'approuver les projets de programmation ;
- de procéder aux évaluations des programmes des opérateurs ;
- de nommer le Contrôleur financier ;
- de remplir toute autre mission que lui confie la Conférence ministérielle.

En tant que de besoin, le Secrétaire général réunit le Conseil permanent.

Les modalités de fonctionnement du Conseil permanent sont fixées par son Règlement intérieur.

Article 6 : Secrétaire général

Le Secrétaire général de la Francophonie préside le Conseil de coopération. Il est représenté dans les instances des opérateurs. Il dirige l'Organisation internationale de la Francophonie.

Le Secrétaire général est élu pour quatre ans par les chefs d'État et de gouvernement. Son mandat peut être renouvelé. Il est placé sous l'autorité des instances.

Le statut du Secrétaire général a un caractère international. Le Secrétaire général ne demande ni ne reçoit d'instructions ou d'émoluments d'aucun gouvernement ni d'aucune autorité extérieure.

Il est responsable du Secrétariat de toutes les instances de la Francophonie, aux sessions desquelles il assiste.

Il préside le Conseil permanent, dont il prépare l'ordre du jour. Il ne prend pas part au vote. Il veille à la mise en oeuvre des mesures adoptées, dont il rend compte.

Le Secrétaire général est le représentant légal de l'OIF. À ce titre, il engage l'Organisation et signe les accords internationaux. Il peut déléguer ses pouvoirs.

Le Secrétaire général rend compte au Sommet de l'exécution de son mandat.

Le Secrétaire général nomme le personnel et ordonne les dépenses. Il est responsable de l'administration et du budget de l'OIF dont il peut déléguer la gestion.

Le Secrétaire général est chargé de l'organisation et du suivi des conférences ministérielles sectorielles décidées par le Sommet.

Article 7 : Fonctions politiques

Le Secrétaire général conduit l'action politique de la Francophonie, dont il est le porte-parole et le représentant officiel au niveau international.

Il exerce ses prérogatives dans le respect de celles du président en exercice du Sommet et du président de la Conférence ministérielle.

Le Secrétaire général se tient informé en permanence de l'état des pratiques de la démocratie, des droits et des libertés dans l'espace francophone.

En cas d'urgence, le Secrétaire général saisit le Conseil permanent et, compte tenu de la gravité des événements, le président de la Conférence ministérielle, des situations de crise ou de conflit dans lesquelles des membres peuvent être ou sont impliqués. Il propose les mesures spécifiques pour leur prévention, leur gestion et leur règlement, éventuellement en collaboration avec d'autres organisations internationales.

Article 8 : Fonctions en matière de coopération

Le Secrétaire général propose aux instances, conformément aux orientations du Sommet, les axes prioritaires de l'action francophone multilatérale. Il le fait en concertation avec les opérateurs.

Il propose la répartition du FMU et il ordonne les décisions budgétaires et financières qui y sont relatives.

Le Secrétaire général est responsable de l'animation de la coopération multilatérale francophone financée par le FMU.

Dans l'accomplissement de ces fonctions, il nomme, après consultation du CPF, un Administrateur chargé d'exécuter, d'animer et de gérer la coopération intergouvernementale multilatérale, ainsi que d'assurer, sous son autorité, la gestion des affaires administratives et financières. L'Administrateur propose au Secrétaire général les programmes de coopération de l'OIF qui sont définis dans le cadre des décisions du Sommet. Il est chargé de leur mise en oeuvre. Il participe aux travaux des instances. Il contribue à la préparation de la Conférence des organisations internationales non gouvernementales, ainsi qu'à l'organisation et au suivi des conférences ministérielles sectorielles décidées par le Sommet et confiées à l'OIF. L'Administrateur est nommé pour quatre ans et sa mission peut être renouvelée. Il exerce ses fonctions par délégation du Secrétaire général.

Le Secrétaire général évalue l'action de coopération intergouvernementale francophone, telle que décidée. Il veille à l'harmonisation des programmes et des actions de l'ensemble des opérateurs directs reconnus.

A cette fin, il préside un Conseil de coopération, qui réunit l'Administrateur de l'OIF, les responsables des opérateurs ainsi que de l'APF. Il exerce ces fonctions avec impartialité, objectivité et équité. Le Conseil de coopération assure, de manière permanente, la cohérence, la complémentarité et la synergie des programmes de coopération des opérateurs.

Article 9 : Organisation internationale de la Francophonie

L'Agence de coopération culturelle et technique créée par la Convention de Niamey du 20 mars 1970 et devenue l'Agence de la Francophonie, prend l'appellation « Organisation internationale de la Francophonie ».

L'Organisation internationale de la Francophonie est une personne morale de droit international public et possède la personnalité juridique.

L'OIF peut contracter, acquérir, aliéner tous biens mobiliers et immobiliers, ester en justice ainsi que recevoir des dons, legs et subventions des gouvernements, des institutions publiques ou privées, ou des particuliers.

Elle est le siège juridique et administratif des attributions du Secrétaire général.

L'OIF remplit toutes tâches d'étude, d'information, de coordination et d'action. Elle est habilitée à faire tout acte nécessaire à la poursuite de ses objectifs.

L'OIF collabore avec les diverses organisations internationales et régionales sur la base des principes et des formes de coopération multilatérale reconnus.

L'ensemble du personnel de l'OIF est régi par son propre statut et règlement du personnel, dans le respect du règlement financier. Le statut du personnel a un caractère international.

Le siège de l'Organisation internationale de la Francophonie est fixé à Paris.

Article 10 : États et gouvernements membres, membres associés et observateurs

Les États parties à la Convention de Niamey sont membres de l'OIF. En outre, la présente Charte ne porte pas préjudice aux situations existantes en ce qui concerne la participation d'États et de gouvernements tant aux instances de l'Organisation internationale de la Francophonie qu'aux instances de l'Agence de la Francophonie.

Tout État qui n'est pas devenu partie à la Convention dans les conditions prévues aux articles 4 et 5 de celle-ci, devient membre de l'OIF s'il a été admis à participer au Sommet.

Dans le plein respect de la souveraineté et de la compétence internationale des États membres, tout gouvernement peut être admis comme gouvernement participant aux institutions, aux activités et aux programmes de l'OIF, sous réserve de l'approbation de l'État membre dont relève le territoire sur lequel le gouvernement participant concerné

exerce son autorité, et selon les modalités convenues entre ce gouvernement et celui de l'État membre.

La nature et l'étendue des droits et obligations des membres, des membres associés et des observateurs sont déterminées par le texte portant statut et modalités d'adhésion.

Tout membre peut se retirer de l'OIF en avisant le gouvernement du pays qui exerce la présidence du Sommet ou le gouvernement du pays où est fixé le siège de l'OIF, au moins six mois avant la plus proche réunion du Sommet. Le retrait prend effet à l'expiration du délai de six mois suivant cette notification.

Toutefois, le membre concerné demeure tenu d'acquitter le montant total des contributions dont il est redevable.

Article 11 : Représentations permanentes de l'OIF

Sur proposition du Secrétaire général, la Conférence ministérielle peut établir des représentations dans les diverses régions géographiques de l'espace francophone et auprès d'institutions internationales, et décider de manière équilibrée du lieu, de la composition, ainsi que des fonctions et du mode de financement de ces représentations.

Titre III : Des dispositions diverses

Article 12 : De la Conférence des organisations internationales non gouvernementales et des organisations de la société civile

Tous les deux ans, le Secrétaire général de la Francophonie convoque une conférence des organisations internationales non gouvernementales, conformément aux directives adoptées par la Conférence ministérielle.

Article 13 : Langue

La langue officielle et de travail des institutions et opérateurs de la Francophonie est le français.

Article 14 : Interprétation de la Charte

Toute décision relative à l'interprétation de la présente Charte est prise par la Conférence ministérielle de la Francophonie.

Article 15 : Révision de la Charte

La Conférence ministérielle a compétence pour amender la présente Charte.

Le gouvernement de l'État sur le territoire duquel est fixé le siège de l'OIF notifie à tous les membres ainsi qu'au Secrétaire général toute révision apportée à la présente Charte.

Article 16 : Dissolution

L'OIF est dissoute :

- soit si toutes les parties à la Convention, éventuellement sauf une, ont dénoncé-celle-ci ;
- soit si la Conférence ministérielle de la Francophonie en décide la dissolution.

En cas de dissolution, l'OIF n'a d'existence qu'aux fins de sa liquidation et ses affaires sont liquidées par des liquidateurs, nommés conformément à l'article 4, qui procéderont à la réalisation de l'actif de l'OIF et à l'extinction de son passif. Le solde actif ou passif sera réparti au prorata des contributions respectives.

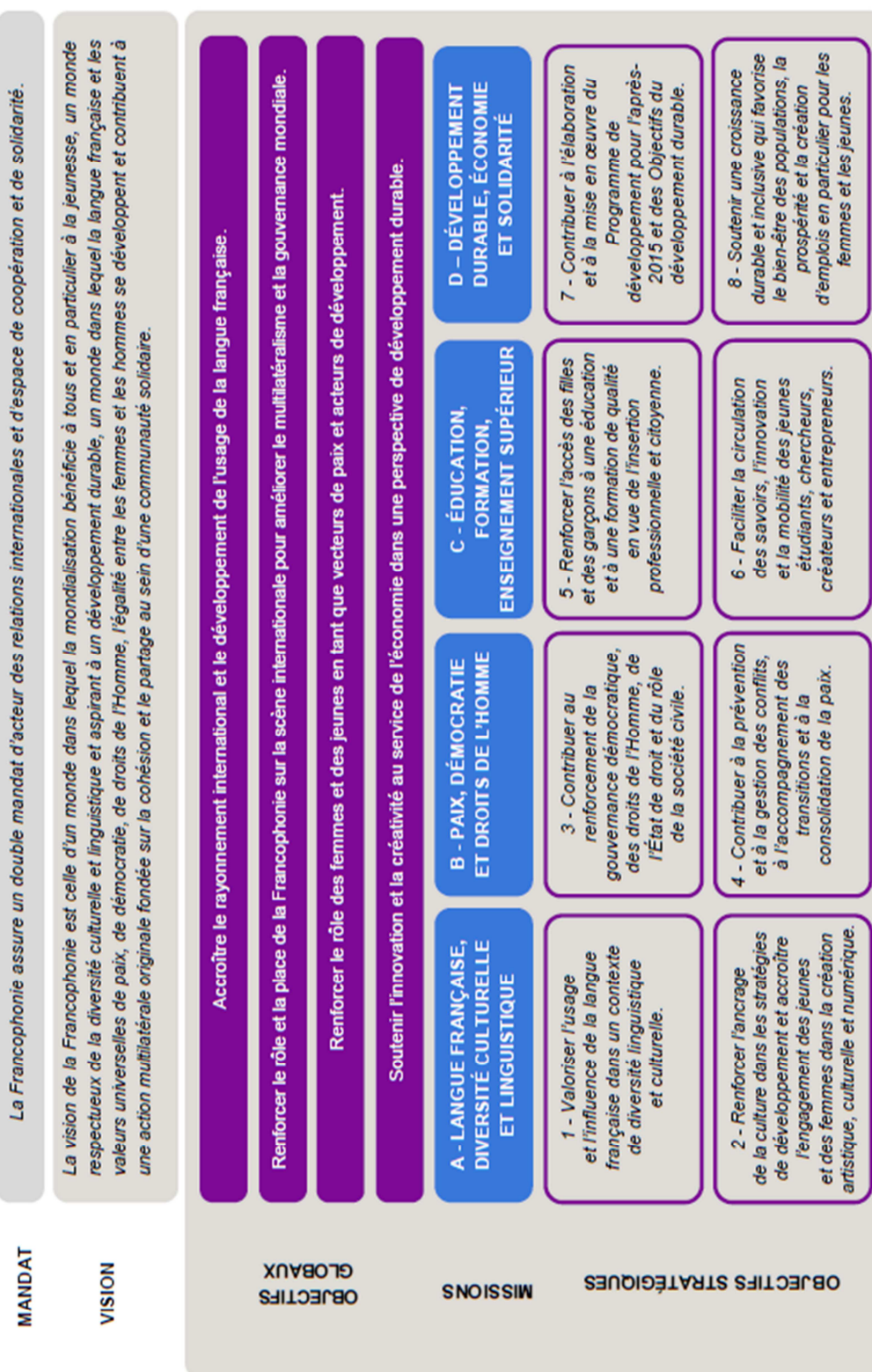
Article 17 : Entrée en vigueur

La présente Charte prend effet à partir de son adoption par la Conférence ministérielle de la Francophonie.

Zdroj: Organisation internationale de la Francophonie, [online]. [cit. 2016-03-28]. Dostupné z: <http://www.francophonie.org/Charte-de-la-Francophonie.html>

Příloha č. 3: Struktura strategického rámce pro roky 2015-2022

ARCHITECTURE DU CADRE STRATÉGIQUE 2015-2022

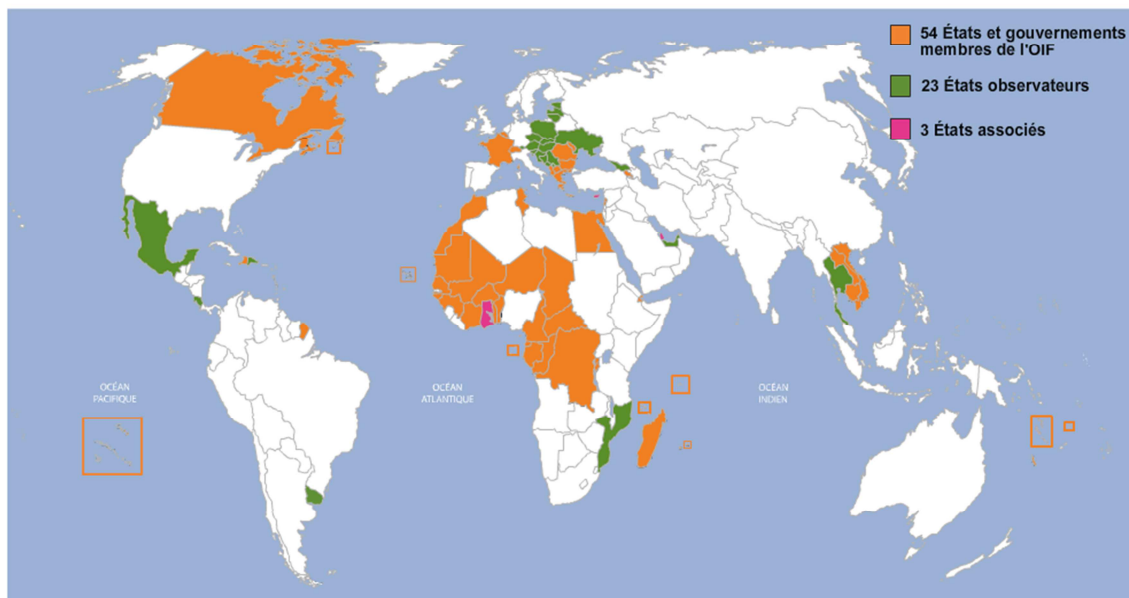

Zdroj: Organisation internationale de la Francophonie, [online]. [cit. 2016-03-28]. Dostupné z:

<http://www.francophonie.org/Cadre-strategique-2015-2022.html>

Příloha č. 4: Mapa OIF a seznam států OIF

Le monde de la Francophonie

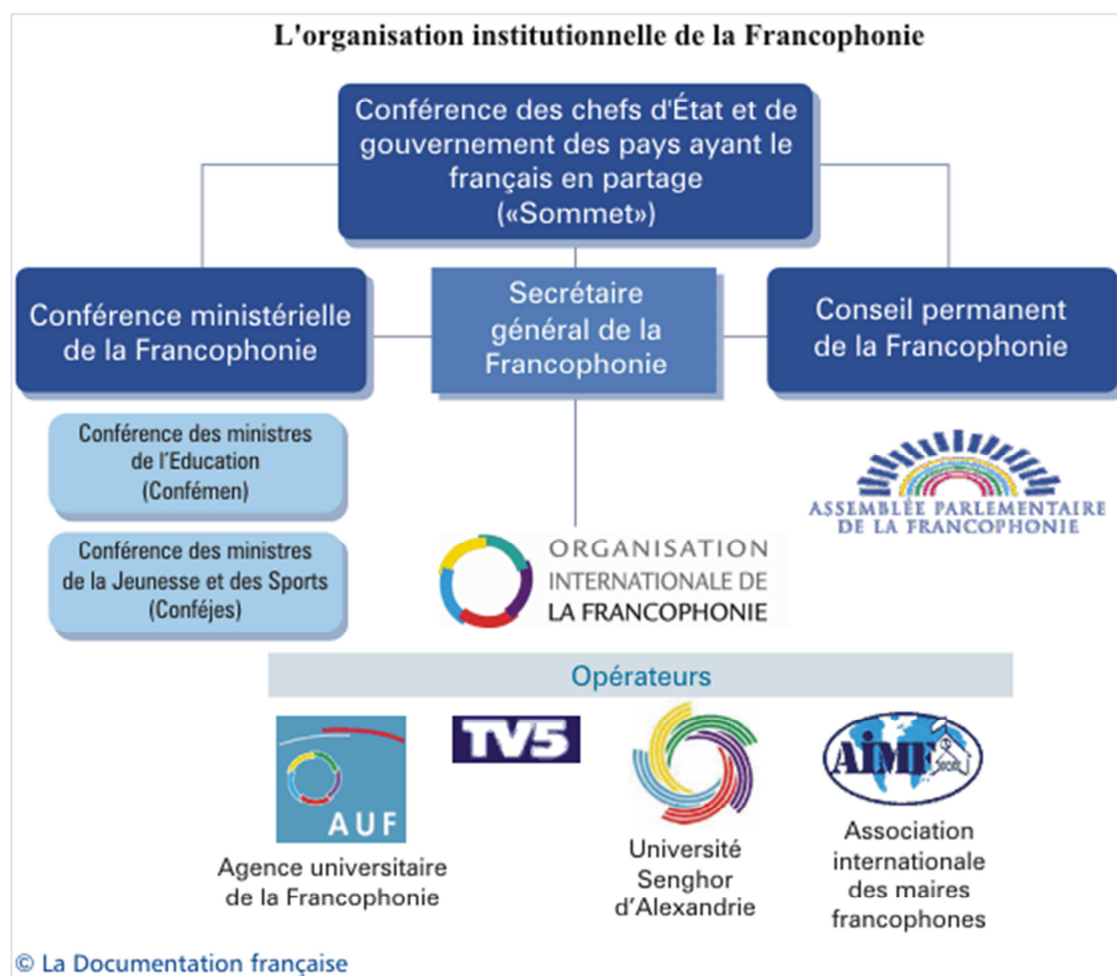
Les 80 États et gouvernements de l'OIF (57 membres et 23 observateurs) : plus de 900 millions d'hommes et de femmes ayant en partage la langue française et les valeurs universelles.

■ Albanie	■ Congo	■ Hongrie	■ Rép. Tchèque
■ Andorre	■ Congo RD	■ Kosovo	■ Roumanie
■ Arménie	■ Costa Rica	■ Laos	■ Rwanda
■ Autriche	■ Côte d'Ivoire	■ Lettonie	■ Sainte-Lucie
■ Belgique	■ Croatie	■ Liban	■ Sao Tomé et Príncipe
■ Bénin	■ Djibouti	■ Lituanie	■ Sénégal
■ Bosnie herzégovine	■ Dominique	■ Luxembourg	■ Serbie
■ Bulgarie	■ Égypte	■ Madagascar	■ Seychelles
■ Burkina Faso	■ Émirats arabes unis	■ Mali	■ Slovaquie
■ Burundi	■ Estonie	■ Maroc	■ Slovénie
■ Cambodge	■ Ex-Rép. yougoslave de Macédoine	■ Maurice	■ Suisse
■ Cameroun	■ France	■ Mauritanie	■ Tchad
■ Canada	■ Gabon	■ Mexique	■ Thaïlande
■ Canada Nouveau-Brunswick	■ Géorgie	■ Moldavie	■ Togo
■ Canada Québec	■ Ghana	■ Monaco	■ Tunisie
■ Cap-Vert	■ Grèce	■ Monténégro	■ Ukraine
■ Centrafrique	■ Guinée	■ Mozambique	■ Uruguay
■ Chypre	■ Guinée Bissau	■ Niger	■ Vanuatu
■ Comores	■ Guinée équatoriale	■ Pologne	■ Vietnam
	■ Haïti	■ Qatar	■ Fédération Wallonie- Bruxelles
		■ Rép. dominicaine	

Zdroj: Organisation internationale de la Francophonie, [online]. [cit. 2015-10-31]. Dostupné z:

<http://www.francophonie.org/-80-Etats-et-gouvernements-.html>

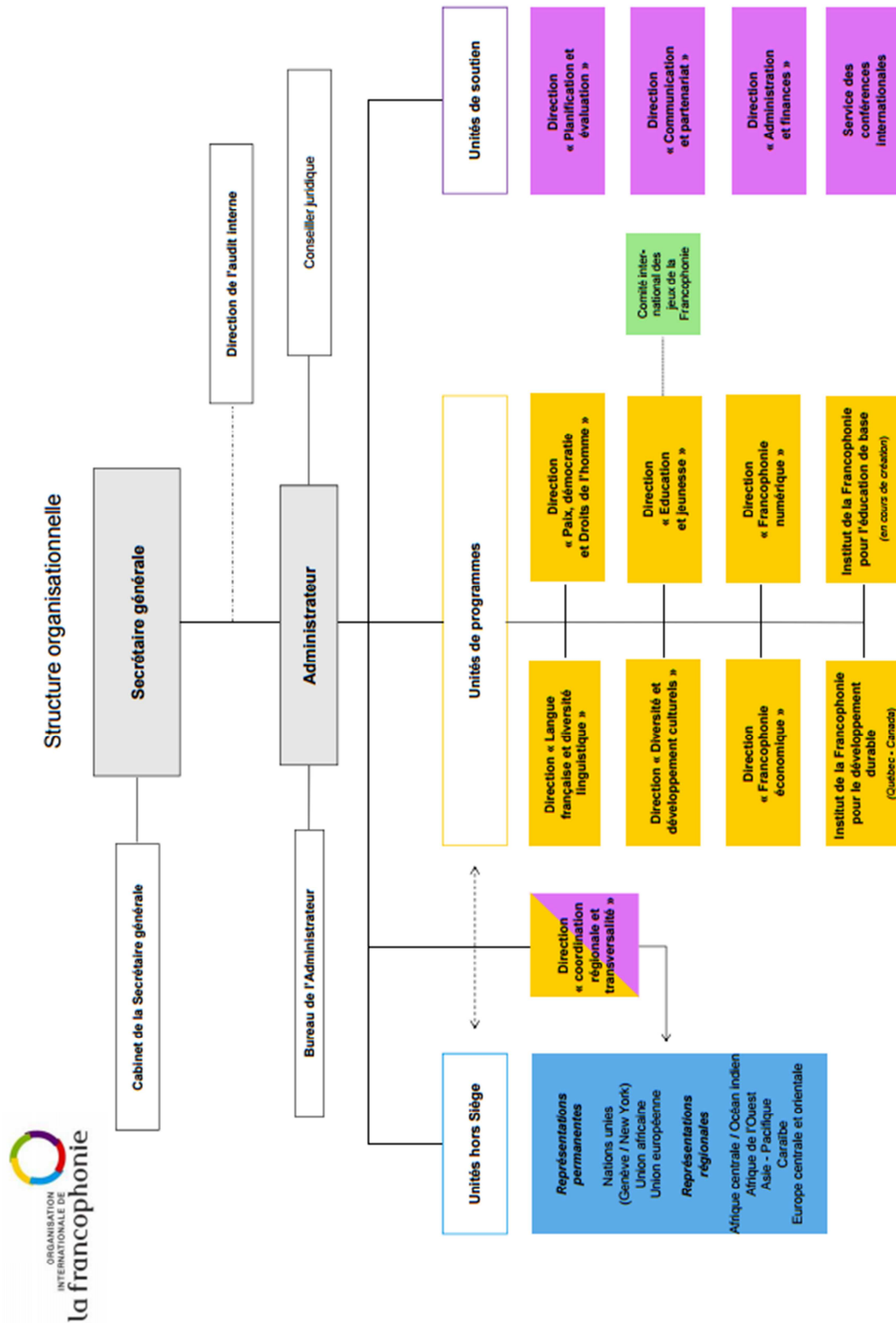
Příloha č. 5: Institucionální organizace Frankofonie

Zdroj: La documentation française, [online]. [cit. 2015-10-18]. Dostupné z:

<http://www.ladocumentationfrancaise.fr/dossiers/francophonie/oif.shtml>

Příloha č. 6: Organizační struktura OIF

Zdroj: Organisation internationale de la Francophonie, [online]. [cit. 2015-11-7]. Dostupné z:

http://www.francophonie.org/IMG/pdf/organigramme_structure_13012015.pdf

Příloha č. 7. : Prvky posuzované při přijímání přidruženého člena.

dans l'espace linguistique

- le statut du français (langue nationale, officielle, d'enseignement, seconde, étrangère la plus favorisée) ;
- les mesures éventuelles, législatives ou réglementaires, concernant le français ;
- l'évolution concernant la place du français dans le pays par rapport aux autres langues ;
- le nombre et le pourcentage de francophones estimés ;
- l'existence d'une structure spécifique chargée de l'action en faveur du français ;
- la présence d'associations oeuvrant en faveur de la langue française ;

dans l'espace pédagogique

- la scolarisation en français (quand celui-ci n'est pas langue première) ;
- le nombre total d'élèves et d'heures d'enseignement du et en français aux niveaux primaire, secondaire et supérieur ;
- la scolarisation dans d'autres langues internationales ;
- la présence de filières francophones dans l'enseignement supérieur ;
- la présence de départements de langue française ;
- l'estimation du nombre d'étudiants nationaux poursuivant leurs études dans les pays francophones ;
- l'estimation du nombre d'enseignants et d'assistants de français en provenance de pays francophones ;
- l'utilisation d'un enseignement francophone à distance ;
- l'indication de réformes éducatives concernant l'enseignement du français mises en application ou en passe de l'être ;
- la situation de l'édition scolaire en français ;
- l'existence de partenariats entre établissements d'enseignement du pays et des établissements d'enseignement de pays francophones ;
- le volume de bourses à destination d'établissements francophones à l'étranger ou de bourses de stages pour des formations courtes ;

dans l'espace culturel

- les manifestations francophones les plus marquantes (littérature, théâtre, musique, arts de la rue, cinéma, multimédias, arts plastiques, rencontres d'auteurs et de créateurs) ;
- l'existence de centres ou d'instituts culturels francophones ;
- la circulation des spectacles et expositions francophones ;
- les programmes et projets de développement culturel menés en bilatéral ou multilatéral francophone ;
- la collaboration avec des centres culturels francophones étrangers ;
- l'existence d'un public consommateur d'activités culturelles francophone ;
- la présence de réseaux d'éditeurs, d'imprimeurs et de distributeurs dans le livre et la presse écrite en français ;
- l'existence d'un statut des minorités linguistiques et culturelles francophones (reconnaissance et promotion de la langue française) ;
- l'expression et la présence de la langue française dans l'espace public (médias, événements culturels, débats de société) ;
- l'émergence d'auteurs écrivant directement en français ;

dans l'espace de communication

- les principaux titres de la presse écrite en langue française importés dans le pays ;
- les principaux titres de la presse écrite édités dans le pays ;
- l'indication des principaux points de vente (hôtels, aéroports, librairies, kiosques) ;
- la vitalité de la presse francophone ;
- la captation de chaînes de radio en langue française ;
- les programmes des chaînes n'émettant que partiellement en français (contenu) ;
- l'évolution du paysage radiophonique francophone ;
- la réception de chaînes de télévision en langue française ;
- le contenu des chaînes n'émettant que partiellement en français ;
- les hôtels équipés pour la réception de chaînes francophones (câble et satellite) ;
- les modifications majeures intervenues dans le paysage audiovisuel (dans un sens favorable ou défavorable au développement de la langue française et de la francophonie, création ou suppression de programmes en langue française, accès à de nouvelles chaînes) ;

- l'existence d'accords de coopération (formation du personnel, aide technique et en matériel) et de coproduction avec des pays francophones ;
- l'état de la législation du pays concernant la liberté de la presse et de l'audiovisuel;

dans l'espace économique

- les investissements directs en provenance de pays francophones ;
- les grands contrats signés récemment avec des pays francophones ;
- les accords commerciaux et de protection des investissements avec des pays francophones ;
- les importations de pays francophones et exportations vers des pays francophones;
- l'organisation de la concertation dans le cadre de l'OMC avec d'autres pays francophones ;
- l'évolution de la pratique des langues dans les entreprises ;
- la solidarité envers les pays en développement ;

dans l'espace politique et juridique

- l'évolution de la démocratie et de l'État de droit ;
- l'existence de services officiels chargés du suivi des questions de droits de l'Homme ;
- la signature ou ratification de traités ayant le droit comme champ d'application ;
- les programmes importants de coopération juridique avec des pays francophones ;

pour le rayonnement de la Francophonie

- l'initiative la plus réussie en matière de promotion de la Francophonie ;
- l'attachement à la promotion de la diversité culturelle ;
- les manifestations centrées sur la Francophonie ;

dans l'espace associatif

- la présence d'associations locales qui se réfèrent explicitement à la langue française ou à la Francophonie (regroupements professionnels, associations de femmes et de jeunes) ;
- l'affiliation de ces associations à des associations internationales francophones ;
- les principales évolutions concernant la vie associative francophone ;
- la présence du français dans les loisirs et sur les lieux publics ;

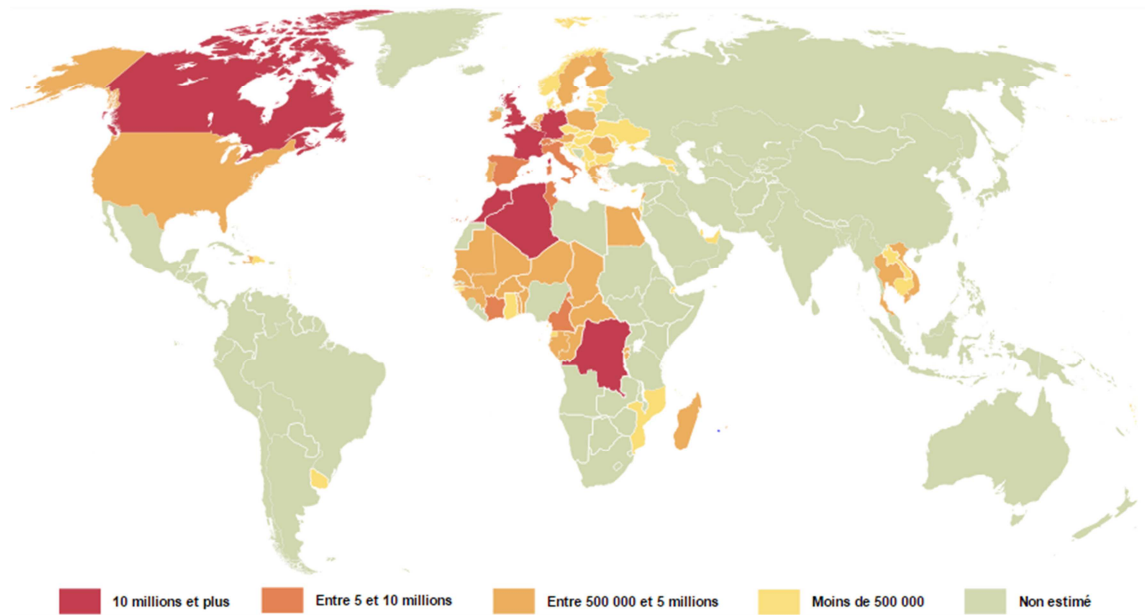
au plan international et multilatéral

- la reprise de l'acquis francophone ;
- la participation effective et régulière à la concertation francophone dans les organisations internationales ou dans les grandes conférences ou sommets mondiaux et régionaux ;
- la participation à des groupes d'ambassadeurs francophones auprès des organisations internationales ;
- l'engagement de principe d'utiliser la langue française dans les enceintes internationales, lorsque la langue nationale de l'État membre n'est pas reconnue comme langue de travail.

Zdroj: Sommet de la Francophonie, *Statuts et modalités d'adhésion*, adoptés 2002 et amendés 2006 [online]. [cit. 2015-10-18]. Dostupné z: http://www.francophonie.org/IMG/pdf/adhesion_bucarest_2006-2-2.pdf

Příloha č. 8: Odhad frankofonních obyvatel

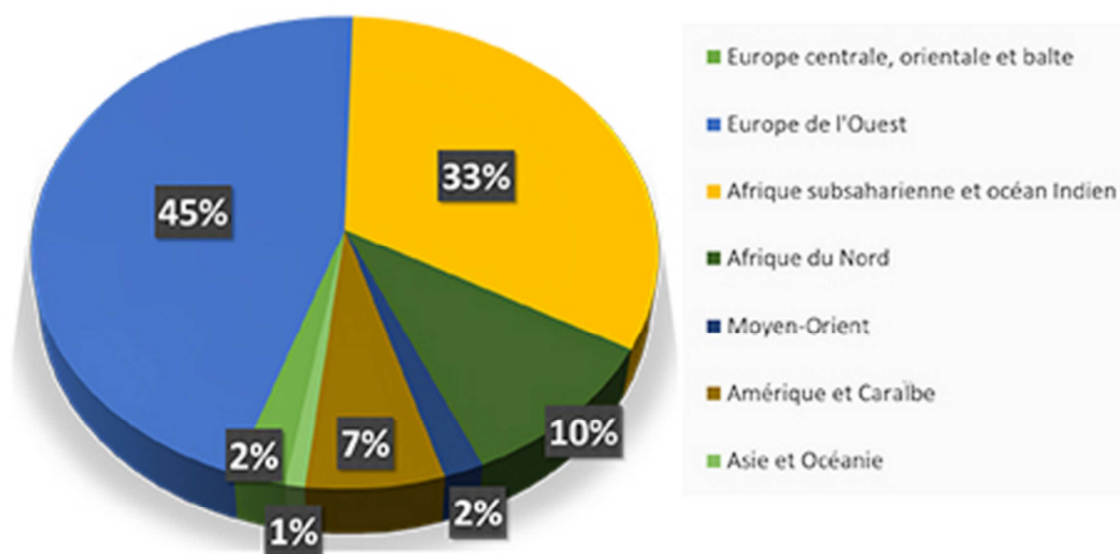
ESTIMATION DES FRANCOPHONES

Zdroj: Organisation internationale de la Francophonie, [online]. [cit. 2015-11-05]. Dostupné z:
<http://www.francophonie.org/carto.html>

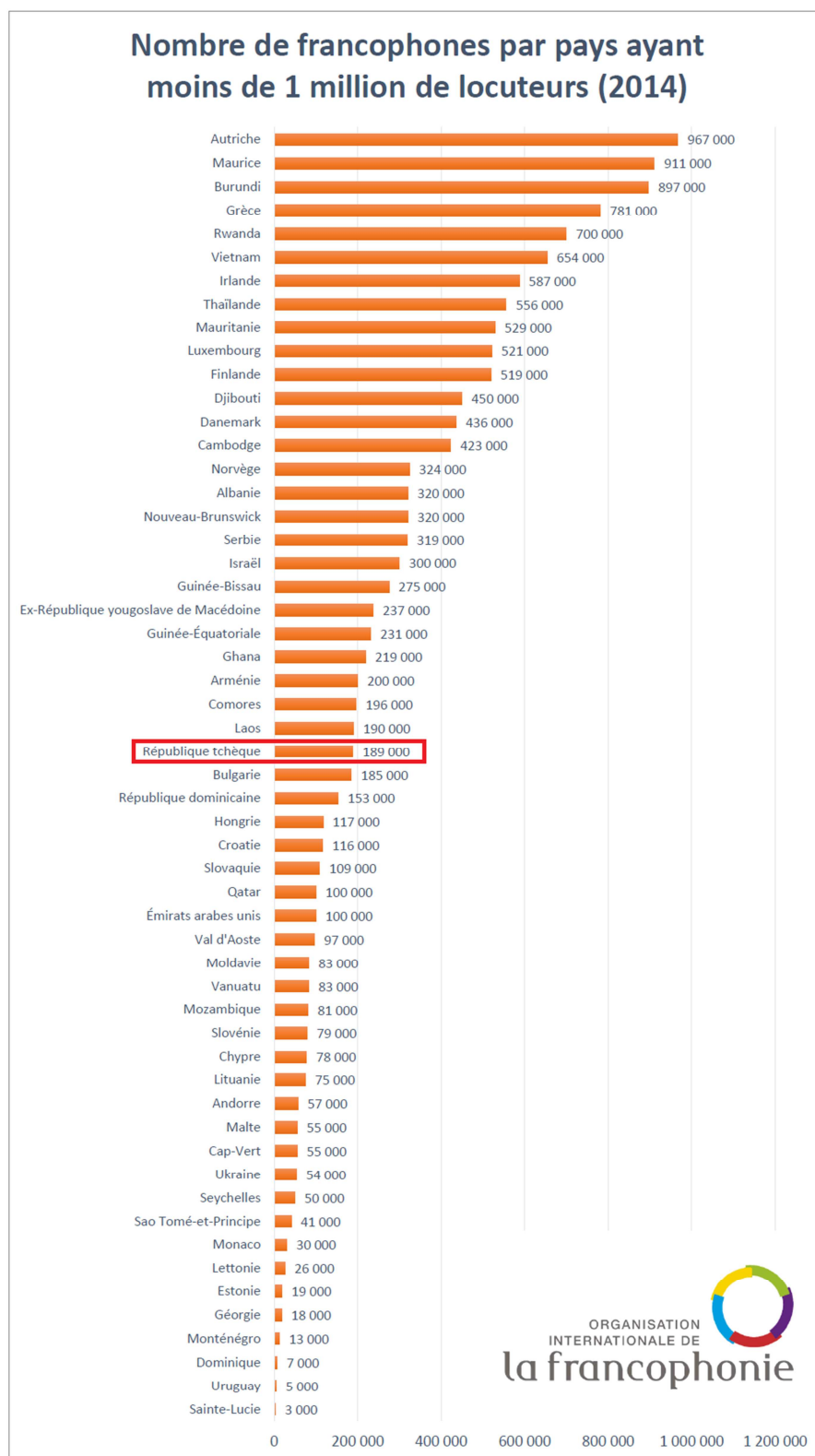
Příloha č. 9: Rozložení frankofonního obyvatelstva ve světě (2014)

Répartition des francophones dans le monde (2014)

Zdroj: Organisation internationale de la Francophonie, [online]. [cit. 2015-11-10]. Dostupné z:
<http://www.francophonie.org/Estimation-des-francophones.html>

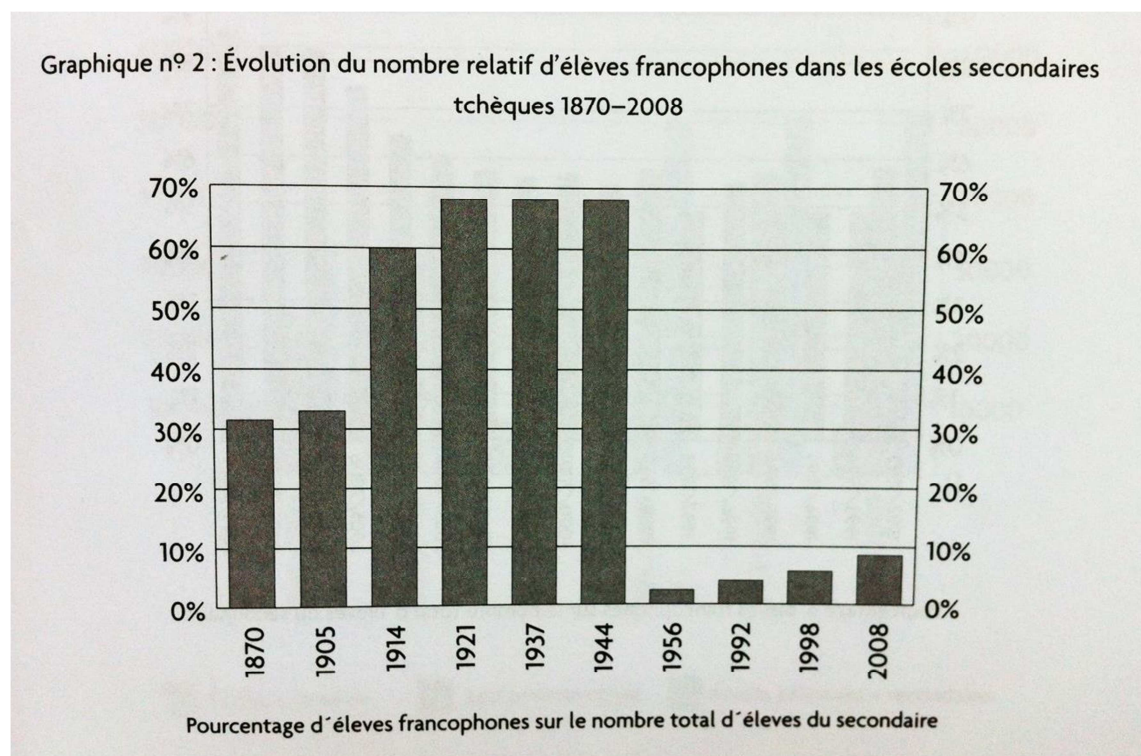
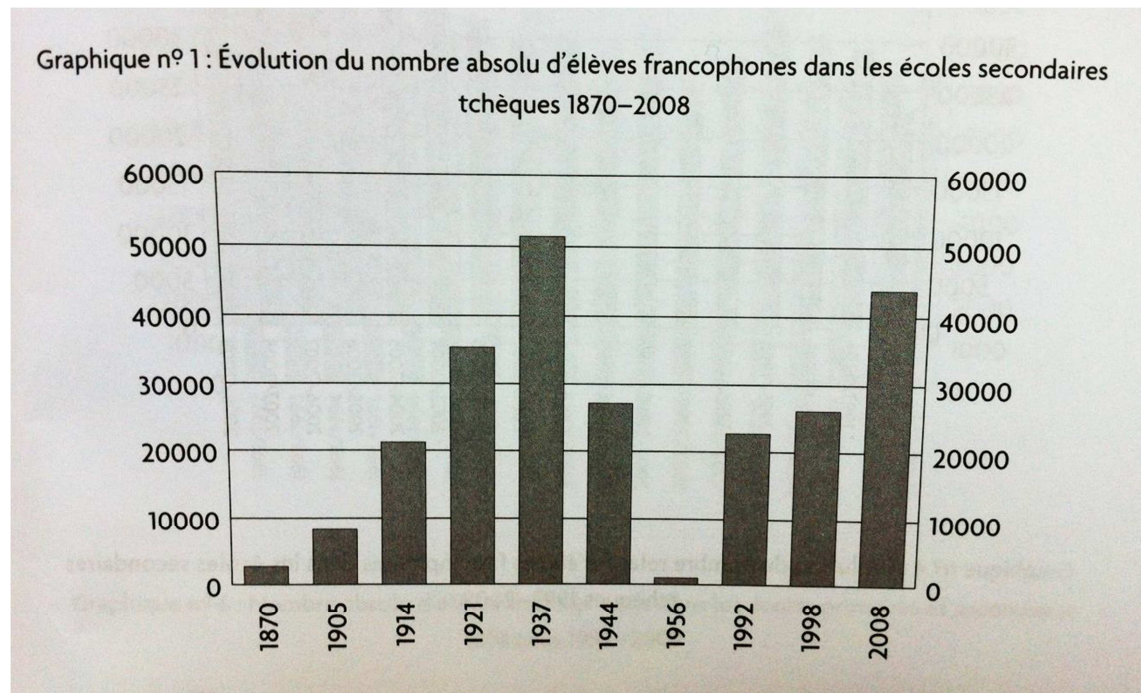
Příloha č. 10: Počet frankofonního obyvatelstva v zemích s méně než 1 milionem mluvčích (2014)

Zdroj: Organisation internationale de la Francophonie, [online]. [cit. 2015-11-10]. Dostupné z:

<http://www.francophonie.org/Estimation-des-francophones.html>

Příloha č. 11: Évolution du nombre absolu et relatif d'élèves francophone dans les écoles secondaires tchèques 1870-2008

Zdroj: RAKOVÁ Zuzana, *Francophonie de la population tchèque 1848-2008*, Brno: Masarykova univerzita, 2011. Str. 163.

Příloha č.12: Program přípravného semináře na EPSO, 2012

Préparation aux concours des institutions européennes session de sensibilisation aux épreuves des concours organisés par EPSO Session en français

Organisé avec le soutien financier de l'Organisation Internationale de la Francophonie

Prague, le mardi 18 décembre 2012

Programme prévisionnel

Mardi 18 décembre 2012 (matin)	Mardi 18 décembre 2012 (après-midi)
<p>Présentation des tests de présélection</p> <p>09 h 00 – 12 h 15 (15 minutes de pause)</p> <p>Procédures et règles des concours</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Les carrières au sein des institutions européennes ☐ Les procédures et épreuves des concours des institutions européennes <p>Les tests de présélection</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Présentation et méthodologie du test de raisonnement verbal 	<p>Présentation des tests de présélection et des épreuves d'évaluation</p> <p>13 h 15 – 16 h 30 (15 minutes de pause)</p> <p>Les tests de présélection (suite)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Présentation et méthodologie du test de raisonnement numérique ☐ Présentation et méthodologie du test de raisonnement abstrait ☐ Présentation et méthodologie du test de jugement de situation <p>Les épreuves d'évaluation</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Présentation des épreuves écrites (étude de cas) ☐ Présentation des épreuves orales d'évaluation (exercice de groupe, présentation orale et entretien structuré)

1 rue Sainte Marguerite, F-67080 STRASBOURG Cedex- Téléphone (33)03-88.21.45.27 - Télécopie (33)03-88.21.45.01

zdroj: z korespondence s Danielem Putíkem. [cit. 2015-12-01].